

Nya Upplägan

38

NOAM CHOMSKY
MARCUS BIRRO
IBEN HJEJLE
SOFIA RAPP
JOHANSSON
KALLE LIND
MÄKTIGE MÅNSSON
SUSANNA ALAKOSKI
THOMAS MILLROTH
JONAS JONASSON
PIDDE ANDERSSON
MATS SÖDERLUND
MED FLERA

GOHEAT

THE SCANDINAVIAN REPORT

MacSupport. Allt du behöver!

MacSupport. Totalansvar för dina dator- och kommunikationslösningar.

Naturligtvis är vi oslagbara på Mac-produkter. Men vi kan också blandade miljöer.

Välkommen att testa en partner som gärna effektiviserar även ditt företag.

Mac. Helt enkelt smartare.

Du kan göra allt du behöver med en Mac. Den är kompatibel med Microsoft Office och du kan köra Windows- och Mac-program samtidigt. En Mac blir oftast billigare, då vi byggt in alla de viktigaste programmen. Och Mac är säkrare. Har du hört talas om en Mac som drabbats av virus?

Ta iMac som exempel. Skärmen är datorn! En revolution för produktiviteten och arbetsglädjen. Bara några minuter efter att du öppnat kartongen är du i full, kreativ produktivitet.

Vi bjuder på en
behovsanalys!

Vi ser över ert datorbehov
och ger förslag.

MACSUPPORT

Premium
Reseller

Hårdvaror, mjukvaror, nätverk (även blandade miljöer), utbildning, support och finansiering.

Baltzarsgatan 18, Malmö. 040-660 16 40.
Mårtenstorget 6, Lund. 046-150 400.

MacSupport

Lars Yngve
lars@nyaupplagan.se
Chefredaktör, ansvarig utgivare

Maria Yngve – lagledare,
som ser fram emot att
träffa läsare på bokmässan
i vår monter.
maria@nyaupplagan.se
Ekonomichef

Thomas Millroth
Thomas@nyaupplagan.se

Mikael Håkansson Askaner
mikael@nyaupplagan.se
Layout

Tord Johnsson
tord@nyaupplagan.se

Nya Upplagan

september 2009 Nr 38

Medverkande skribenter

Lars Yngve
Noam Chomsky
Susanna Alakoski
Marcus Birro
Iben Hjejle
Jennie Abrahamson
Mats Söderlund
Thomas Millroth
Sofia Rapp Johansson
Sanna Persson-Halapi
Jonas Jonasson
Kalle Lind
Tord Jonsson
Pidde Andersson
Gunnar Danielsson
Gittan Jönsson
C-J Charpentier
Linnea Uddenmyr
Mats Gustafsson
Per Arnesson
Jan Erik Bornlid
Fredrik Hellström
Kåge Klang
Janne Falk
Grefve Fågelsparre
Johan Stenström
Leif Johansson
Mikael Håkansson Askaner
Peter Eliasson
David Nessle
Jerry Prütz

Översättning

Lotta Askaner Bergström

Illustrationer

Jimmy Wallin
Gittan Jönsson
Johan Wanloo
Sista Hjälp
Malin Biller
Pär Lundström Gardh
Kåge Klang
Leif Nelson
Gunnar Danielsson

Foto

Lars Yngve
C-J Charpentier
Anna-Lena Ahlström
Olof Madsen
Chris Christophersen

Omslag

Jimmy Walin

redaktionen@nyaupplagan.se
0733-86 76 66

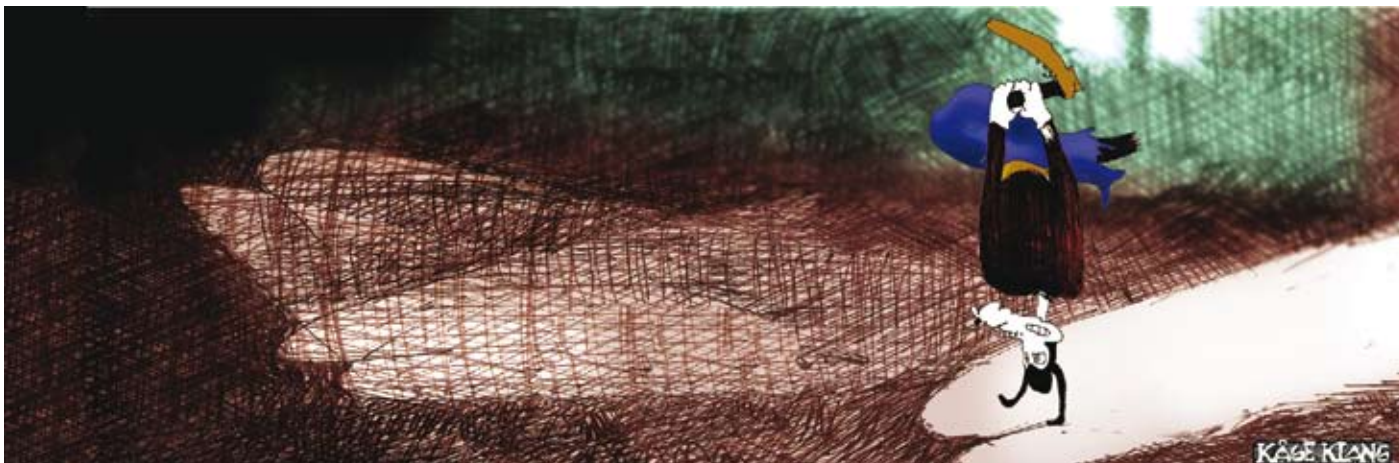
Prenumerera på *Nya
Upplagan* och få tidningen
hemskickad varje månad
för endast 300,- om året.

Tryck: Bold/Sydsvenskan
Tryck AB, Malmö 2009

RS-kontrollerad distribution 19.900 exemplar. ISSN 1654-0336

Centralt på landet

Besökte nyligen en god vän som köpt ett "drömhus" centralt på landet, vilket i detta fall innebär ett kursiverat brädsckjul långt ut på en åker som har ett intilliggande sädesfält med sädesfältsmönster tillkomna av Ufo:t till granne och dennes vingliga natträder med sin skörde-tröska. Ingen el och inget indraget vatten. Stora hål i tak och väggar sörjer dock för god ventilation i kåken. Hans granne, med champinjonformat huvud, såg ut att ha rymt från något ställe med höga murar och tio tusen timmars terapi bakom sig. Iklädd bruna jerseybyxor med resårinning och skinnpaj välkomnade han honom med en dunk hembränt. Grannens välfungerande sidbena, glansiga hår och snedlugg från 80-talet fick mig att misstänka ett mångårigt missbruk av hårprodukten Asymol Stimulus låg bakom hans look. Men det skulle visa sig att min misstanke var ogrundad och att han använde sig av en klick Bregott.

Min kompis, vi kan kalla honom för Harald, främst för att han heter så, kallar själv huset för "det lilla huset på prärien". En mer korrekt beskrivning vore dock "huset som Gud glömde!". Vitklädda män med stora sprutor på ryggen hade enligt honom varit där tidigare och spolat gift långt upp på väggarna, och om inget annat så fick åtminstone tapeterna en behandling som de sent kommer att glömma. Även kaffet hade en smak av miljöfarligt insektsmedel. Kackerlackorna däremot tycktes inte ha tagit notis om att giftet var giftigt, och det skulle inte ha förvånat mig om de små snabbfotade vidrigheterna hade överlevt ett skott från en hagelböss.

Ingenting är så surt som en sur skånsk åker,

och den råa, fuktiga och kalla väderleken gjorde att vi fick värma oss genom att kedjeäta glass. När vi satt där och skrattade åt allt möjligt, minnen och underhållande felbedömningar i livet – saker som man inte talar om i nyktert tillstånd – så for dörren upp, och in stövade, bokstavligen talat, grannen som korsat åkern med sina leriga stövlar. Han stirrade med vild blick. ½ sekunds obehaglig tystnad uppstod. Under tiden hann jag fundera på om han var uppretad och skulle explodera som en krockkudde eller om han helt enkelt skulle skulle bli uppbeamad som Scotty?

För dem som inte klampat runt med stövlar på en sur leråker kan jag berätta att sulan byggs på av lera vilket gör att det till sist blir svår att gå rakt. Det skulle visa sig att hans ärende var odramatiskt; vi blev medbjudna att äta hans hemmagjorda pizza. Jag tvekade eftersom han inte direkt såg ut som Gordon Ramsay. Han hade åtminstone inte tvättat och spritat sina fingrar vilket syntes på naglarnas sorgkanter och den nikotingula randen mellan hans pek- och långfinger. Jag blev ändå övertalad till att det kanske trots allt inte var en sådan dum idé med tanke på att det faktiskt var riktigt kallt. Och inte skulle jag väl sitta och riskera att drabbas av svininfluensan i min ensamhet?

Jag gillar när det är enkelt och okonstlat så jag hängde på. Ugnen var igång när vi kom in och det doftade, till min stora förvåning, riktigt gott. Pizzan däremot såg ut som en ugnsbakad spy och smakade ungefär så. Till kaffet blev vi serverade dammiga chokladpraliner. Men tiden går ju även i de regioner där den tycks ha stått still i flera decennier.

Vi drog oss tillbaka. Väl hemma hos Harald gick vi på upptäcktsfärd i källaren och tittade i en massa kartonger som förra ägaren lämnat

kvar. Harald hittade ett provrör, vände sig mot mig med drag av ledset salladshuvud, och med ett fåraktigt darr på rösten sade han: "Pappa!" Detta var ett av få ögonblick där jag var tyst en stund eftersom det inte passade att använda mitt sinne för ironi. Istället improviserade jag med resonerande förnuft om min grundläggande kunskap i kemi. Eftersom det inte vore lämpligt att dela med mig av min kunskap när det gäller att antända knallgas och sätta fyr på en fjärt, fick jag på ett trovärdigt vis ljuga ihop en historia, sedermera omtalad som "provrörsincidenten", om täckglas och flytande bubblor under ett mikroskop, och avsluta det hela med påståendet att det är hans ursprung som gör att han gärna provar sig fram.

Så småningom blev det dags att knyta sig. Jag fick ta kökssoffan, och täcket var av den tjocka gamla sorten som är lika tungt som en sovande ko. Jag låg med andra ord stadigt i sängen och kände dessutom en svag doft av lavendel och malkulor vilket får mig att tänka på min mormor som alltid stoppade om mig rejält med filt och täcke väl förankrat mellan madrasserna så att jag låg insvept som en kåldolme, bara huvudet stack ut. Jag somnade och drömde om en tickande väggpendyl och intorkat socker i botten på en blåblommig kaffekopp.

Besöket gjorde mig om inget annat så åtminstone botad från den idyllfobi som jag överöses med dagligen. Lite mög och bakterier på händerna har ingen dött av, tänker jag samtidigt som jag spritar dem, trots att de inte är speciellt grisiga.

Lars Yngve

[illegible]

TROTS ALLA VARNINGAR och en försäkran från konkurrenter, om att internet aldrig kommer att slå igenom på bred front, har vi nu alltså ödslat tid och pengar på att göra en modern hemsida för tidningen. Ibland är det liksom nödvändigt att gå mot strömmen. Alla vet att moderna människor inte läser tidningar på nätet – hur skulle det se ut? Nåväl: Till alla er som blivit beroende av pappersvarianten av Nya Upplagan, men av en eller annan anledning inte lyckas få tag på fysiska exemplar, kan jag nu med glädje meddela er om att ni nu bara befinner er ett itsy bitsy pyttigt musklick borta. Titta in till oss, vet jag, på: www.nyaupplagan.se

Lars Yngve

Nya Upplagan

Klipp ut denna information och fäst på kylskåpet, gärna med en kylskåpsmagnet ...

Med en kraxande operasångerska som förebild

Septemberångesten slår aldrig fel. Allt som var hundra procentigt eller rutinmässigt med ens liv i augusti måste plötsligt ifrågasättas i september. Vad vill jag göra med mitt liv? Ska jag fortsätta jobba eller ska jag plugga? Var vill jag bo? Hur många

barn ska jag ha? Varför har jag bara svarta strumpor? Vilket ålderdomshem ska jag bo på? Är det någon mening med livet? Det blir oundvikligen ganska jobbigt med alla dessa frågor. Det hela brukar oftast sluta med en dipp i

självförtroende som sedan försvinner när hösten väl satt igång. Jag anklagar det svenska skolsystemet för detta. Sedan sju års ålder har man dragits med att möta något ”nytt” i slutet av augusti varje år. För mig har alltså den nya klasskamraten, det nya klass-

rummet eller den nya mattanten satt djupa spår. Jag anklagar också media som varje höst anser att man borde byta jobb, utbildning, hårfärg, partner eller liv. Just den här hösten sammanfaller septemberångesten med arbetssö-

kande. Jag blir, som det så fint heter, friställd. I mitt CV har jag två rubriker som heter ”Profil” och ”Intressen & mål”. Här är tanken att så många positiva saker som möjligt om Linnea Uddenmyr ska få plats. Medan jag svarar på septemberångestens hundra frågor måste jag nu kort och kärnfullt pranta ner mina livsintentioner på ett för-

Tand för tunga

Facebook är bedrägligt. Berusade av stunden eller gripna av melankoli under den sena timmen kan vi sitta och känna oss förtroliga med både den ene och den andra. Det är ord som förr i världen skulle viskas i hemlighet under en promenad eller ge upphov till ett förtroligt telefonsamtal. Så släpper vi små flörtiga rader än hit och än dit. Eller än värre, sitter och retar upp oss på något för att genast kasta oss ut i cyberrymden, som om den vore en god vän.

Ord fastnar och yr som höstlöv, tankar som annars aldrig skulle nått någon. Det spelar ingen roll om de flesta som läser är överens. Det finns saker som man inte säger högt, bara tänker starkt. Det är inte alltid roligt att läsa det som läggs ut. Inte för att jag någonsin har tagit illa vid mig. Har någon fel, ja, vad gör det då. Men obetänksamheter, som i ett gammaldags brev skulle stannat vid utkastet, halkar nu ut i världsrummet och landar i mångas hem. Och dunsar ner på många ömma tår. En och annan har tänkt likadant. Men säga det högt. Nej, nej! I alla fall inte just nu!!

Det är en märkligt bräcklig intimitet som skapats. Den liknar ibland mer en rättegångssal än en förtrolighet. Förr sades något Sub Rosa. Nu är det knatter på tangenterna och klicka på Submit. Det är skillnad på Submit och Sub Rosa. Ungefär som på falskt och äkta.

Under senare tid har poeten Ragnar Thoursie blivit uppmärksammas för sina poetiska rapporter från äldre värden. Den nittioårige författaren debuterade för sextiofyra år sedan. Och jag tänkte att i hans glesa bibliografi kunde jag finna något som indirekt kommenterade de storvulna rymdtexterna. Jag bläddrade i *Emaljögat* från 1945 och fann ”Stilla extas”, som jag

helt anakronistiskt ville se som en kommentar till Facebooks väldighet:

Låt oss knäppa händerna
som tak över månen.
Tunga äro sädesaxen.

Avbit du från mina läppar
det övermogna leendet.

Och vänd källadern
inåt mot födelse.

Nu äro vi fria,
på ängar, på drivande öar;

och trötta på att binda kransar
släpper vi horisontens ring
så att den långsamt,
långsamt månliskt stiger.

Så ungefär får man bra perspektiv på Facebook. Och tänk vilken skillnad att sätta läpparna mot ett verkligt öra och säga: ”Avbit du från mina läppar, det övermogna leendet.” Kanske skulle det passa för ett sms, förresten?! Vem skulle inte vilja få ett sådant meddelande på sin telefondisplay.

Nå, gripen och förförd, som jag själv, av Facebooks väldighet och räckvidd, vill jag påminna om en annan poet med en liten, knapp, välformulerad produktion, fylld av glanslös visdom. Så här skulle nog Axel Liffner ha kommenterat samtalets relation till Facebook:

Sjöar, många sjöar, har en storlek
som oceaner sällan når upp till

Åter till den sociala överenskommelse vi kallar verkligheten. Den är marig att förhålla sig till,

Illustration: Kåge Klang

just för att den är ett regelverk av överenskomelser. Ändå försöker jag hålla mig när jag retat upp mig eller tvärtom då mitt känsloliv vill spillas ut över tangenterna och simma runt på skärmarna. Tänker: nog kan jag väl säga detta till vederbörande? Nog vill jag att många skall veta, för då blir det ju en liten linje i vår överenskommelse om verkligheten. Och vem vill inte skriva in sig där. Det tycker jag är svårast av allt. Och det är kanske det låtsasextatiskt skrivande handlar om på nätet.

Min verklighet vill jag ändå komma överens

med mig själv om. Hur det nu går till. Jag har ju bara en röst.

Precis när jag satt och skrev detta gick strömmen. Panik över låtsasvärlden som svartnade. Och jag tänkte några sekunder på alla modiga människor jag träffade förr i världen i ett land som inte längre finns, DDR, Östtyskland. Här satt folk hemma i sina kök och klistrade och skrev för hand tidskrifter i ett trettio-tal exemplar, som sedan gick från hand till hand. En poet sade till mig, att det var jävligt tjatigt att skriva samma dikt om och om igen trettio gånger. De här tidningarna blev hett stoff då muren föll. De såldes för stora pengar, en och annan utgivare hade plötsligt ett bankkonto att räkna med. Jag frågade honom, varför han ändå fortsatte att ge ut sin tidskrift i bara trettio exemplar? Ingenting blir väl bättre av att vara mycket, svarade han. Men var glad att slippa göra den till hundra procent för hand. Det var rätt skönt att kunna gå till tryckeriet. Men, fortsatte jag, om du inte får in tillräckligt med pengar så du kan fortsätta? Tja, kom svaret, då får jag väl återgå till uppläsningar hemma i mitt kök. I grunden är det ingen skillnad.

Så känns det bra. För mig en relevant och bärbar definition av verklighet, dessutom. Med de orden i minne låter jag mig ledas in på Facebook ändå. Tänker att om orden är överdrivna, svulstiga eller vad som, ja, då kan jag ändå sätta mig bredvid denna Någon och stillsamt våga uttala dem.

SubRosa, alltså.

Thomas Millroth

MAMMA (VARFÖR VALDE DU ALDRIG MEJ?)

När du dog mamma, ristade din frånvaro så djupa sår i mitt hjärta att det alltid kommer blöda. De blåa ådrorna ringlar under ditt skinn. Du spetsar dom med nålen och det får din kropp att skaka. Hakan darar och ögonen är vidöppna – men uttryckslösa. (DU) vill bara få giftet i dig. Käkarna tuggar och ingenting, eller någon finns för dej – annat än

kanylen med rusmedlet. När du sitter där nu och skälver – har du glömt bort mej... Dina ögon så mörka och tårarna som rinner från det bottenlösa du bär inom dej, och varje gång jag såg dej ta det där giftet, brast nånting inom mej. Jag ville aldrig se dig så där trasig, ville inte att någonting skulle göra dej illa, för varje gång du led mamma – led jag tusenfalt... Spår

som du lämnar efter dej, gör djupa märken i min själ. Och jag skulle offra resten av hela mitt liv för en enda dag med dej mamma, en enda... Vill bara få känna doft, vill få känna din närhet. Minns du när jag fick min allra första cykel. Jag var så glad och du satte hjälmen på mitt huvud. Jag störtade ut skrattandes. Visade stolt upp min

present för de andra barnen, men när jag skulle sätta mig på den föll jag av och skrapade knäna mot den hårda marken. Då tog du mej i famnen och kramade bort alla tårar, sen följde du med ut och höll i pakethållaren. Mina små fötter trampade runt pedalerna och munnen skrattade igen – så lycklig jag var när jag trodde att jag kunde cykla! Och minns du mamma

när vi gjorde spår i den vita snö... när nästipparna var röda och fingrarna kalla men våra hjärtan... (dom) brann av glädje... Du sa att det fanns ett starkt band mellan oss, som inget avstånd kunde påverka. Ingen storm är så stark att den kan bryta ner våran kärlek. Du sa det och jag trodde dej – jag lutade min panna mot dina bröst och andades. Andades in dej – och din doft fick mitt hjärta att svämma över... Att tro.

träffligt sätt. Hela grejen med ett cv är att kunna svara på frågorna: Vem är jag? Vad vill jag?

Håglöshet blir resultatet. Egentligen kanske jag inte kan någonting? Jag är hur som haver inte bäst på *någonting*.

Men så kom jag här om dagen i kontakt med en historisk person. Låt mig presentera: Florence Foster Jen-

kins, född 1868, död 1944.

Jenkins var en amerikansk opera-sångerska, sopran, som utan minsta känsla för musik och utan röst, sjöng för fulla operahus i hela Amerikatt. Nu var det kanske så att de flesta köpte sina biljetter för att få sig ett ordentligt skratt – men hon gjorde i vilket fall succé. Man kan fråga sig om det var helt i avsaknad av självkänne-

dom, eller om det var en okrossbar dröm som drev henne.

Med hjälp av ett ordentligt kapital (pappa betalar) kunde hon köpa sig både scenplats, ackompanjemang och studiotid. På så vis finns hennes alster förevigade till eftervärlden som kan förundras över denna totala disharmoni. Släpp ut katten, var min första tanke . Okej, en kvinna helt

utan gränser men ändå – en förebild.

Nu har jag inte ett fantastiskt kapital men jag är med största sannolikhet bättre på det jag gör än vad Florence var. Hade jag haft hälften av Florence självförtroende så hade jag skrivit en bok vid det här laget (Sju svåra år av svarta strumpor – Linnea navelskådar).

Sen är vi inte riktigt i samma

bransch – jag och Jenkins – även om det kan kännas så ibland. Den journalistiska motsvarigheten måste vara en korsning mellan en Janne Josefsson, Narcissus och Pinocchio.

Jag känner att framtiden börjat klarna!

Linnea Uddenmyr

Husdjurskavalkad

Har sovmorgon. Men väcks av att larmet går. Barnen är SOS. Du hade rätt mamma! Vår husdjursorm har under natten försökt ta sig ut genom det alldeles för lilla fyrkantiga lufthålet, som den inte kunde krypa in i enligt alla experter. Nu gapar den stort, ser otäckt död ut. Men det är den inte. Operation AKUT startar omedelbart. Starkt ljus, bågfil, sonen håller ormen stilla med båda händerna. Det sägas, det svettas, ormen är starkare än vad vi tror, och samarbetar dåligt. Gallret där den sitter fast är av utmärkt kvalitet. Minstingen gråter, det är hennes Masken.

I kollektivhuset fanns det många husdjur. Katter, hundar, kaniner, hamstrar, undulater. Vi hade höns och tupp, och grävlingen kom gärna på besök till hönsgården. Blodet flöt. Denna husdjurskavalkad spelas upp för mina ögon medan jag håller terrariet i järngrepp

Annas grannar passade undulaten när de var på semester. Buren var trasig, de hade tejpat den. Undulaten råkade flyga in i teipen med ena ögat. Och ja, där satt den liksom fast. Anna hade en tax också. Annas mamma backade över sin egen tax utan att märka det. Två gånger. I kaninburen bodde flera kaniner. En dag stängde Petters mamma kaninburlocket på Ka-

ninis öron. Och ja, där hängde Kaninis, liksom i luften. Vi hade en hamster. Barnen lekte och matade Hamstran när vi inte såg på. En dag flämtade Hamstran så konstigt. Ja, och sedan var den hamstern slut. Vi skaffade en kanin vi också. Amanda glömde stänga buren, och ja, vi återfann halva kaninen i Håkans trädgård, räven. Och nu, vår kära majsorm, huvudet håller på att lossna från kroppen.

Mia fick ett marsvin när hon var sju år. Den levde fortfarande när hon var sjutton år och började ta hem killar. Lotta hade en sköldpadda som var tjugo år. Hon orkade inte med den längre, förvarade den i ett kylskåp i garage

get hela vintern. Det är orättvist. Åh vad vi vill att Masken ska klara sig. Vi säger på, men hålet är ju så litet, och Maskens huvud så farligt nära sågbladet. Operation AKUT pågår en timme, ingen har hunnit äta frukost. Men vi kommer genom, och Operation AKUT får ett lyckligt slut, precis som på TV 4.

Susanna Alakoski

Ode to Lilly. En kväll i N.Y.

Ikväll har jag varit på en av mina favoritrestauranger. Om man är ensam kan man, om man vill, få sitta vid ett “community table”. Stället är fullt med stammisar och vid det gemensamma bordet pratar alla med alla, aktuella ämnen diskuteras livligt och visitkort utbyts. Det var där jag för två år sedan träffade Lilly, en då 88-årig dam som åt på restaurangen varje kväll sedan hennes livskamrat dött sex år tidigare. Hon hälsade mig alltid så glatt; “Hi miss Sweden!”, och deltog ivrigt i diskussionerna runt bordet. Hon fascinerade mig, och jag har tänkt på henne många gånger sedan dess. Det fanns både en sorgsenhet och en enorm styrka i den lilla tantkroppen, hon var rädd för att bli gammal och ensam och samtidigt såg hon till att ha en daglig rutin som tillgodosåg hennes sociala behov.

Det gladdde mig ikväll att finna att Lilly fortfarande sitter vid det gemensamma bordet. Alltid på kortändan, längst upp, som en drottning. Hon kommer inte lika ofta, säger hon, bara när kroppen tillåter. Hon har fått problem med hjärtat. Rösten är hes och liten. Ändå bjuder hon in mig, frågar vetgirigt om alla länderna i Skandinavien, om min familj, om min vistelse här, om vad jag tror och tycker i allehanda frågor. Och hon berättar, om sin man som hon var gift med i 56 år och stod så nära, om deras resor, om sorgen när han gick bort, om sina syskon som alla är borta nu. Hon är fortfarande vacker, hennes blick är vänlig och det vita håret faller mjukt in runt hennes ansikte. Hon säger att det är svårt att förlora rörligheten. Hon orkar inte lika mycket längre. Hon frågar hur länge jag stannar. På måndag fyller hon 90

Främmande språk

Ingen av oss visste om något annat liv. Vi var främlingar i världen. Det fanns ett språk men vi hade inte lärt oss det. Så vi skapade vårt eget. Ingen tog våra liv på allvar. Och vi tog allt på allvar. Ingenting var på låtsas. Ingenting av det vi kände gick att översätta till de andras språk. Vi möttes av förakt och apati. Vi möttes av uppspikade plank överallt. Vi borrade hål i de där planken, men det läckte bara in mörker. Det fanns inget av värde på andra sidan. Det fanns en hinna mellan oss och passagerarna på spårvagnen, mellan oss och idioterna vid bardiskarna, mellan oss och alla andra. Vi buktade ut den där hinnan ibland med kärlek eller hat men den gav aldrig efter. Vi letade efter en kärleksfulls vardag, men vi visste inte hur man gjorde. Hur skulle vi kunna veta?

Ingen trodde annat än att vi var hopplösa fyllon, gapiga ungdomar med tuschklottrade skinnjackor och systemkassar knutna längs smutsranden vid jeansen. Vi var allt det. Men vi var allt annat också. Det var som om olika sorters språk kolliderat. Ingen förstod vad de andre sade. Människor omkring oss kunde omöjligen översätta våra liv till något begripligt. Ingen kunde höra nyanserna. Ingen kunde se vilket pris vi betalade för att hålla jämna steg med våra drömmar. Vi hukade under tyngden av det vi drömde om, av allt det vi samlat ihop. Vi var ett kraftfält, en nedfallen ledning i ösregn, en storm som drog över landet.

Vi ville egentligen bara komma ut ur våra trånga rum. Vi ville bara få sjunga med i sångerna. Vi ville att våra vardagar skulle glöda, skulle sjunka in i våra liv som en varm, vass kniv...

Vi ville bara ha ett leende av spårvagnskontrollanterna. Vi ville räknas vi också. Vi ville få komma in. Vi ville bli bjudna. Vi ville bli räk-

år. Förra året ställde restaurangen till med fest på hennes födelsedag. I år vet hon inte om hon orkar komma. En dag i taget, säger Lilly och ler. Jag lovar att vara där på måndag.

Hon somnar nästan när hon har ätit klart. Hon tittar upp och ler när jag rör vid hennes arm, “I always fall asleep when I’m digesting”. Blixtlåset på hennes kappa krånglar och jag hjälper henne att kliva i den, med uggsen före. Personalen på restaurangen hjälper henne alltid med att ordna en taxi. Hon förmanar mig

länge om att ta det försiktigt på min väg hem, för det är sent nu. Själv kommer hon att piggnatill under taxiresan och sedan stanna uppe till minst 02, det gör hon alltid. Jag står kvar och vinkar när hon kliver in i bilen och åker hem. Jag hoppas vi ses på måndag igen.

Jennie Abrahamson

Du lovade att skydda mej – jag ska alltid finnas för dej, sa du. Och höll om mej. Jag fick gråta i din famn och du sa att det som gör illa mej gör också illa dej. Ändå valde du sprutor och spriten framför mej. Ragglande... Jag hittade dej liggandes i rännstenen. Trasig, sönderslagen och besudlad. Och när dina ögon såg på mej men inte kände igen... när du spottade åt mej och bad mej fara åt helvete. När din blick vägrade erkänna mej, skrek mitt inre efter

dej. Det gjorde så ont i mej att se dej så – att jag vände mej om och gick. Men inom mej slutade jag aldrig att hoppas att du en dag skulle komma tillbaka, och bli som du en gång varit... Att du skulle välja mej... Du lovade mej mamma att skydda, att inget ont skulle få hända mej, ändå försvann du. Förstod du inte då... att det var det som smärtade mest? Förstod du inte då... att det var det som plågade värst? (Varför valde du aldrig mej?)

Trots allt det hemska... Jag såg hur drogerna förstörde dej... Och jag såg dej förändras varje dag. Bli lite sjukare, försvinna längre och längre bort från mej... Trots det – valde jag en dag att lyfta samma spruta och föra den till min arm. Fyllde min kropp med samma gift – lät de belägra mej. Sökte skydd hos nånting för att stå ut med smärtan som värkte inom. Det hål som uppstod varje gång du lämnade mej – då du slöt

dina ögon och inte ville finnas...

Och du lovade att strö glittrande pärlemor runt om dej. Du kysste mina kinder och tröstade stilla. Ibland bäddade du omkring mej med din närhet och ömhet tills natten blev ljus och varm... och dessa gånger grät jag mig till söms, så till bredden fylld av tacksamhet att du fanns för mej. Att jag fick hålla din hand tills jag somnade. Du strök bort min sorg med dina magiska händer.

Titta på månen viskade du till mej en natt, för den där är samma här som där... och om du är lessen nån gång eller känner dej ensam – gör inte det. Jag finns alltid hos dej...

Sofia Rapp Johansson

Böcker

Anneli Jordahl

Jag skulle vara din hund

(om jag bara finge vara i din närhet)

Atlas

Anneli Jordahl hör till dem som på senare år tydligast pekat på vidgade klassklyftor i vårt samhälle. I sin senaste bok, *Jag skulle vara din hund* (om jag bara finge vara i din närhet), en roman med Ellen Key som huvudperson, är dock inte klassperspektivet lika tydligt. Den första tredjedelen centreras kring en kärlekshistoria mellan Key och en viss Urban von Feilitzen under 1880-talet – även han en historisk person. Här upptar utväxlade brev (uppdiktade av Jordahl) en stor del. Romanens titel är också hämtad från den korrespondensen. Trots (eller på grund av) sin tendens till underkastelse från Keys sida blir det aldrig något av relationen. Andra tredjedelen berör Keys samröre med kvinnliga författare, främst Victoria Benedicks-son, och deras kamp för erkännande. Efter stora framgångar omkring förra sekelskiftet med böcker om barnuppföstran låter Key uppföra kursgården/pensionatet Strand öster om Vättern. Där utspelar sig den sista delen av

romanen och det har hunnit bli krigs- och efterkrigstid. En litteraturintresserad köksa söker anställning och hon är lika underdånig i förhållande till Key som denna länge var till von Feilitzen. Köksans arbetsuppgifter blir henne dock övermäktiga efter hand och några år före Keys död (1927) går hon in i en depression, kanske jämförbar med vår tids ”utbrändhet”.

Jordahls metod är inte att belysa dramatiska situationer eller Keys offentliga verksamhet. Genom bitar av vardagsnära möten läggs ett pussel som till slut formar en förmodligen realistisk bild av fröken Key, både som ung och äldre. Perspektivet är nära Keys, men det finns ändå distans till skeendet, och trots bokens tämligen privata angelägenheter hettar det aldrig till ordentligt.

För att vara en bok av Anneli Jordahl är klassperspektivet relativt återhållet. Visst anar man klasskillnaderna mellan von Feilitzen och Key, men de är inte avgrundsdjupa. Snarare borde de vara det mellan Key och köksan på Strand, och kanske är de det. Är det det som visar sig också i den senares sammanbrott?

Jan Erik Bornlid

Friedrich Christian Delius

Porträtt av modern som ung

Tranan

Delius är en tysk författare, som föddes 1943 i Rom. Boken flyttar oss dit. Den ångar av dåtid. Berättelsen är enkel: Hans mamma är höggravid, hans far, en ung protestantisk präst, Gert, har kallats till fronten. Hon är mycket ung och kommer från Mecklenburg. De flesta av hennes erfarenheter är färgade av en trygg bytillvaro. Hon har landat i Rom med hopp att umgås med sin man, men genom nederlaget i El Alamein har han trots lindrigare skador åter inkallats. Nu möter vi den unga ensam i Rom. Hon minns makens välmenande förmaningar att läsa, se på staden, bilda sig, njuta av konsten. Men hon oroas av dagens politik. Hennes protestantiska familj hade starka betänkligheter mot Führern, vilket orsakar en gnagande oro.

I en enda lång mening följer vi hennes vandring från bostaden i ett evangeliskt sjukhem genom den myllrande, fattiga staden till en

konst i en protestantisk kyrka. Hennes osäkerhet och förvirring skapas av att kunskapen hemifrån inte bär hennes liv längre. Och hon tänker förstås hela tiden på sin framtid. Delius fångar denna oro på kornet, samtidigt som han ringar in krigsstämningar av växande trötthet.

Och naturligtvis fascinerar Delius själv, som berättar om sin mor i Rom. Obesvarade frågor väcks. Överlevde fadern? Vad hände ef-

ter förlossningen? Inga svar. Istället blir bokens kulmen konserten med verk av bl.a. Bach och Haydn. Jag har själv varit i tyska småorter på sådana konserter, då Bach väckt sinnena. Delius låter sin unga mor ryckas hän av musiken och redogöra för alla de starka känslor, som reser sig på trots. Det är en av de mest inläggande skildringar av musik jag läst på länge.

Denna långa mening belönar dem som följer dess konstlösa slingrande väg över drygt hundra sidor.

Thomas Millroth

Göran Greider

Katterna kommer in från mörkret

Albert Bonniers Förlag

Jätten med golvmoppsfril-lan är inte bara en skarp debattör och tidningsman, han är en skald av rang också. Katterna kommer in från mörkret är hans nionde bok i klassen. Den här gången är det en samlingsvolym, en del har publicerats förut, det mesta inte. Varahurdet-villmeddet, frågan är ju om boken går att läsa. Och det gör den verkligen. Det är prosadikt med visst sväng över hela linjen, det flyter på fint. Det känns som att höra Greider tänka högt och klart om det ena och det andra – Elin Wägner, Ezra Pound, Rachel Carson, Jesus, politik såklart,

kläder osv osv. Det vimlar förstås av katter. Men katter och politik och annat i all ära, det känns faktiskt som att ett av bokens mer centrala ämnen handlar om glädjen i att skriva ner saker. ”Jag skriver, alltså finns jag till” skriver Greider i en av dikterna. ”Så vad ska jag skriva idag? Friheten övervåldigar mig alltid” i en annan. Den som förväntar sig högljutt agiterande riskerar bli besviken. Visst är det skarpt och visst finns det en

viss politisk udd, men framförallt är samlingen kvick, öppen och insiktsfull.

Fredrik Hellström

Fildela Sverige ur krisen!

Till och med de mest råbarkade fildelningspiraterna anser att kompositörer och författare skall få betalt för sitt jobb. I det är de till exempel överens med regeringen: konstnärer och författare skall kunna leva på sitt arbete. Problemet är föreställningen att författaren och låtskrivaren själv kan förhandla fram rimliga avtal. Och att det riskerar att krocka med den demokratiska, kulturellt och mänskligt välfärdsutopiska värderingen att alla ska ha gratis tillgång till information och kultur.

Teknikens välsignelser har resulterat i löjligt låga distributionskostnader. Regering och riksdag har ett gyllene tillfälle att göra en historisk insats för en bättre värld helt i klass med tillblivelsen av skolväsendet och offentliga bibliotek, en infrastruktursatsning som gav den unga svenska demokratin en rejäl skjuts.

Tillgång till litteratur, musik, konst och information handlar inte bara om fritidsintressen och förströelse, utan om bildning och medborgerliga rättigheter, att kunna skaffa sig förståelse för det samhälle man lever i och eventuellt kunna påverka det. Det handlar också om att skapa kreativa miljöer som inte bara gynnar multinationella mediebolag utan hela samhället med alla dess grenar. När nu kulturutredningen talar om att kulturpolitiken skall gynna en hållbar ekonomisk och social utveckling borde inte steget vara långt för statsmakterna att ta det ansvar som alla parter frågar efter. Och samtidigt åstadkomma en rejäl skjuts för ekonomin.

Men tvång är inte lösningen. Regeringen bör införa en bred avtalslicens som ger kulturskapare och kulturdistributörer möjlighet att via avtal låta tusen blommor blomma. Den som vill skapa en tjänst eller en service på internet där skyddade verk och prestationer tillgängliggörs, kan på avtalslicensens grund komma över ens med rättighetshavarna genom deras organisationer. STIM är kanske den mest kända men motsvarande organisationer finns både på ord- och bildområdena.

Men det räcker inte. Vi vet att producentledet inte tvekar att köra över den svagare parten, musiker, låtskrivare, författare med flera. De gör det i kraft av sin dominans på marknaden, för att de kan och avslöjar samtidigt en arrogans och en total tondövhet för de mekanismer som skapar legitimitet för fildelningspirater: pengarna går ju bara till rika mediebolag.

Författarförbundet har länge försökt få förhandla med förlagen – ni hör hur det låter – om villkoren för de nya digitalt genererade sätten att använda författarnas texter. Vi har strävat efter samtal och samförstånd men bemöts med ett artigt ointresse. Förläggarna har kanske missuppfattat vår hållning som att vi inte kommer att ta strid. De kan inte ha mer fel.

Det är bra att upphovsrätten nu tas på allvar också av domstolar i det här landet. Det är nödvändigt för att vi ska kunna hålla marknaden fri från illegala alternativ.

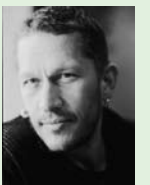
Men för att gamla och nya distributionsformer skall kunna få legitimitet också bland läsare och lyssnare måste det stå över alla tvivel att artister och författare också får sin välförtjänta del av kakan. Upphovsmännen måste ges en starkare ställning i lagen som avtalslutande part så att de kan förhandla sig till rimliga villkor. Och den nya digitaliserade marknaden kommer att kräva nya sorters avtal för de massutnyttjandesituationer det är fråga om. Dåliga avtalstraditioner får inte föras vidare.

Den traditionella marknaden kommer att finnas kvar för både film, musik och böcker, men användandet och spridningen av upphovsrättsskyddat material som lämnat biosalongerna och affärsdiskarna behöver både underlättas och stimuleras. Staten borde ta ett ansvar för att så sker. Systemet med avtalslicenser i upphovsrättslagen har vi i de nordiska länderna långvarig och god erfarenhet av.

Regeringen säger att det inte finns utrymme för fler reformer. Men här finns en som skulle gynna en arbetskraftsintensiv industri som är större än hela byggsektorn, har en hög andel egenföretagande och stor strategisk betydelse för både demokratisk, ekonomisk, social och kulturell utveckling.

Den har av tre ben:

1. Starkare ställning för upphovsmännen.
2. Avtalslicenser som skapar plattformar för avtal.
3. En rejäl satsning på digitalisering av kulturarvet.

Mats Söderlund
ordförande i Sveriges Författarförbund

Är du nöjd med din bank?

Funderar du på att byta bank så kontakta oss! Vi berättar gärna vad Nordea kan erbjuda just dig. Kanske är det betydligt mer än din nuvarande bank?

Gör det möjligt

Lillevångsgatan 18
Simrishamn
0771-22 44 88
nordea.se

Fredrik Paulsson 0414-163 06
fredrik.paulsson@nordea.se

Nordea

Ragnar Thoursie
Sånger från äldreomsorgen
Albert Bonniers Förlag

År 1945 debuterade Ragnar Thoursie med *Emaljögat*, en diktsamling som betydde mycket för sin generation. Men han valde inte litteratörens väg utan byråkratens. Valet är inte så förvånande som man kan tro, för då fanns hoppet att ett solidariskt rättvist samhälle kunde byggas upp. Thoursie ville vara med om just detta. Poesin kom vid sidan av. Därför är hans bibliografi gles. De böcker som finns där desto märkligare. Alltid förtätade. Han äger förmågan till avklar-nat tydligt språk. *Sånger från äldreomsorgen* har fått mycket uppmärksamhet, delvis till författarens förvåning. Han har nämligen mer valt att regelbundet göra notationer, korta anteckningar. Det är dem den nittioårige författaren

ställt samman. Ögonblick från en människas liv som är hänvisat till äldreomsorgen. Vi har också mött det i konsten, då den lika gamla Elis Eriksson frustande kastade sig över vanvården av våra gamla, inte utan galghumor. *Thoursie* är mildare. Här finns många kärleksfulla iakttagelser av de människor han möter i vården. Men lika mycket pyr det i hans korta texter av besvikelse. Var det så här vi ville ha vårt samhälle. Då är det den utopiske byråkraten som för pennan. Detta hade han inte tänkt sig. Denna diktsamling av minnesbilder, ögonblick och observationer av åldrandets biologi är omedelbar och ringar in ett område, där kulturen alldeles för gärna är frånvarande.

Thomas Millroth

Världens Äventyrare
Författare: Andrea De Porti.
Bearbetning: Ola Skinarmo
Max Ström

Tillhör ni också den kategorien av "äventyrare" som allra helst upplever regnskogens vedermödor, bergstopparnas svindlande utsikter, havens djup, rymdens tyngdlöshet o.s.v. hemma i soffan med kaffekoppen och fjärrkontrollen på behörigt avstånd? Om så är fallet är detta definitivt en bok för er. Boken är fylld med de mest otroliga upptäcktsfärderna man kan fantisera om och mer därtill. För att ni ska förstå bakgrunden till min äventyrlusta så kan ja berätta att jag fått denna motvilja till att utmana och tänja på alla gränser från min morfar, exempel: Hade jag kommit hem och entusiastiskt berättat för honom om en män-

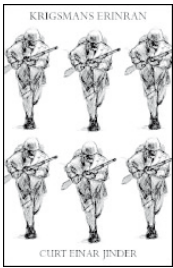

niska som lyckades med bedriften att ensam och utan syrgastuber bestiga världens högsta berg, Mount Everest, efter att ha cyklat dit från Stockholm, hade han garanterat svarat: "Vad skulle det vara bra för?". Han var sån och kunde punktera vilka samtal och vilken glädjeyra som helst med några syrliga kommentarer. Missförstå mig inte, jag har absolut inte någonting emot att åka långt hemifrån – bara jag är hemma tills det blir kväll igen! Faktiskt. 53 otroliga äventyr med fina bilder, vad kan man mer begära? Ja, det skulle möjligtvis vara en ny kopp kaffe, då.

Lars Yngve

Curt Einar Jinder.
Krigsmans erinran
Books on Demand.

Jinder skriver som regel föredömligt korta böcker fulla av anekdoter. Denna är inget undantag. I *Krigsmans erinran* återträffas ett antal volontärer, från något av svenska arméns pansarregementen, efter 50 år. Återseendet väcker många minnen hos huvudpersonen Sten Einarsson,

minnen som i några fall bäst hade förblivit glömda, enstaka händelser som satte sina spår på deras 50-åriga vandring genom livet efteråt. Jinder porträtterar personerna ingående, med värme och med humor, igenkänningsfaktorn är hög, visst har man träffat dessa typer i sina egna liv.

Tord Johnsson

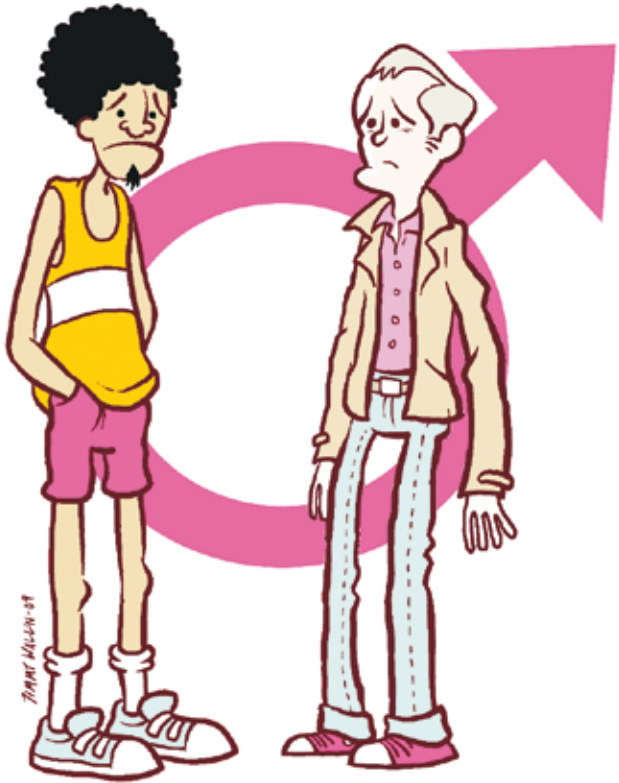
Emre Güngör och Nina Dervish
Varför mördar man sin dotter?
Norstedts

Orden respekt och heder har kraftigt devalverats efter som de missbrukas i samband med renodlad dårskap och grovt kriminella handlingar i så kallade "Hedersmord". Till att börja med så finns det ingen heder i att mörda sitt barn på grund av ålderdomliga och knäppa värderingar. Ja, jag kallar dem för just knäppa, eftersom de är fullständigt absurda. Jag anser däremot att man givetvis ska få tro på precis vad fan man vill – så länge man inte skadar någon annan människa. Men när det bakas in i någonting som bottnar i religion och det går ut på att kontrollera sin syster eller dotter, bestämma vem de träffar, vad de gör, hur de uppför sig, ser ut och hur de ska leva för att därefter bestämma vem de ska gifta sig, med mot sin vilja – har det inte bara gått för långt. Det har gått alldeles åt helvete för långt. Under väldigt lång tid – dessutom. "Det handlar om gamla traditioner." Som om detta på något sätt skulle rättfärdiga detta sjuka beteende. Så sent som 2007 stenades 17-åriga Du'a Kha-

lil Aswad till döds, brottet: hon ville vara tillsammans med den hon älskade. Igen: Stenades till döds! År 2007! Inte av djur. Av människor. Boken bygger på samtal med de tre som mördade Fadime, Pela och Sara, samtliga så kallade "Hedersmord". I boken kallas även männen och pojkarna för offer. Tror inte att de som blivit utsatta hade hållt med. Boken är tänkt att försöka bringa någon form av klarhet i varför brotten begås och dessutom ge en sorts förståelse för de som begår brotten. Resonemanget biter inte på mig. När ska dårskapen upphöra?

Lars Yngve

Människor det varit synd om: Män

Överallt och hela tiden hamnar folk i klister, knipa, fel sällskap och Landskrona. Då är det lätt att tycka synd om dem. Det är många gånger också en smula oförsämr. Särskilt om man samtidigt skrattar åt deras ryggar. I boken "Människor det varit synd om" utforskar kulturarbetaren Kalle Lind den fina gråzonen mellan empati och skadeglädje. Det här är en fristående fortsättning.

Män är en homogen socio-ekonomisk gren av befolkningen, som bl.a. känns igen genom sin närhet till varandra (vilket inte är bögeri!). Det är fråga om en grupp som tycker sej dela intressen, livssyn, ekonomiska behov och intresse för varandra (dock ett icke-sexuellt intresse!).

För att understryka att det verkligen inte handlar om homofili bara för att män bara vill umgås med varann och tycker om att vara nära varann, är män mycket noga med att a) avsluta kramar med att dunka varann i ryggen så att njurarna tappar sina fästen och att b) metodiskt undvika att ligga med varann. (Förutsatt att vi inte talar om riktiga homosexuella, men de är liksom inte riktigt män på det viset.)

Trots att statistiken oftast talar till deras nackdel, har män en osviklig förmåga att göra sej själva till de största offren, oavsett vad saken gäller. Det gäller inte bara vid lättare förkylningar eller alkoholrelaterade skilsmässor, utan också vid varje tillfälle deras maktposition på jorden på något sätt ifrågasätts.

För många män är det viktigt att understryka att obehagligheter som drabbar kvinnor – våldtäkter, anorexia och klimakterium – också kan drabba män. Visserligen inte i lika hög utsträckning. Och visserligen är det vanligare att tonårsskillar som mår dåligt slåss och kastar snus än svälter sej själva, men det händer. Och visserligen tar det manliga klimakteriet, som enligt vetenskapen inte ens existerar, inte bort fertiliteten på ett smärtsamt sätt, utan yttar sej mer i trötthet, men det är ändå ett klimakterium! OM DET NU FINNS!

Visst, kvinnor har en menstruationscykel som gör att det regelbundet blöder ur deras underliv. Men män har skägg, som det fak-

tiskt också kan blöda ur om man använder en slö hyvel och är lite bakfull!

Och visst är det vanligare att män blir överfallna på stan än kvinnor. Detta gäller särskilt fotbollshuliganer, skinnhuvor och högljudda fyllor.

I april 2004 lyckades en grupp japanska och koreanska forskare genmanipulera en mushona så att hennes ägg kunde befrukta en annan mushonas ägg. Teoretiskt innebär det att män i framtiden kan bli onödiga – förutsatt att allt som går att göra med möss går att göra med människor.

I praktiken innebär det naturligtvis inte ett jota. Så länge män och kvinnor fortsätter ligga med varandra och inte alla gör finska rycket så kommer både män och kvinnor att finnas. På gott och ont.

Men en intressant teoretisk fråga infin- ner sej trots allt: vem skulle egentligen bli förlorarna den dag då Hockeyförbundets skräckvision är här och det faktiskt inte finns några män längre?

Företeelser som helt skulle försvinna och (eventuellt) orsaka stora samhällsekonomska problem:

- 1) tillverkare av hockeyklubbor, närstridsvapen och löjligt dyra klockor,
- 2) producenter av s.k. "vuxenfilm" (man skulle visserligen kunna fortsätta produktionen, men efterfrågan skulle sina betänkligt),
- 3) kvinnojourerna,
- 4) Rotary (förutom damsektionerna, men det är ändå inte det riktiga Rotary),
- 5) anslagstavlor att hänga på krogar med påskriften "Som man däckar får man ligga! 20.00: Shotsrace!",
- 6) cigarettändare med slidmotiv,
- 7) Filip,
- 8) Fredrik,
- 9) runkbulle,
- 10) dyr maltwhisky (och därmed författarna till böcker som "Lär dej bli en babblande whiskysnobb" och "Så förstör du en trevlig tillställning genom att docera om ekfat och destillerier och andra ointressanta saker som alla andra karlar här i rummet också har läst in sej på").

Kalle Lind

<http://kulturarbete.blogspot.com/>

Hur pass krisig är ekonomin?

I höst för ett år sedan ruskade delar av jordklotet på sig. Det är fortfarande inte uteslutet med efterskalv. Omkakningar av det här slaget sker utan att de ger utslag på Richterskalan eftersom det handlar om jordbävning av ekonomisk natur. Pengaskalv är vare sig något nytt eller något avslutat kapitel.

Ett flitigt använt ord som användes både från höger och vänster för att förklara krisen hösten 2008 var girighet. Ett mer avdramatiserat synsätt är att se krisen ur ett psykologiskt perspektiv. Några anar ugglor i mossen och upptäcker att kejsarna i ekonomiska luftslott inte har en tråd på kroppen. En rädsla sprider sig. Investeringar avtar. Luften pyser ut. Folk drar in på konsumtionen. En negativ spiral tar fart.

Hur som helst är ofantligt stora summor försvunna. Vissa har blivit svinrika på kuppen. Andra är blåsta. Island var farligt nära bankrutt. Storbritannien tog till storsläggan och använde sig av terroristlagstiftningen när de beslagtogs den isländska banken Kaupthings tillgångar i Storbritannien för att skydda de brittiska sparrarnas pengar. En åtgärd som förvärrade läget för hela Islands befolkning – och ett varnande exempel på hur vacklande den europeiska sammanhållningen kan vara mellan länder.

Av rädsla för att ekonomin ska drabbas av ett totalhaveri utlöses en våg av gigantiska ekonomiska räddningspaket i land efter land.

EKONOMISKA KRISE RÄR en logisk konsekvens av de ekonomiska spelregler världen styrs av. Det är något som blir bekräftat i boken *Pengarnas frihet. Om finanskrisens politiska ekonomi*, utgiven av Daidalos våren 2009. Boken är en antologi där författarna delvis förutspår det rådande ekonomiska läget. Texterna är skrivna före och under de ekonomiska skälvingarna hösten 2008.

Den världsekonomiska ordningen kör sitt race och "framställer ekonomiska relationer som naturlagar".

Genom att låta penningkapitalet leva sitt eget liv uppstår den bästa tänkbara fördelningen. Marknaden kommer av sig själv att ge människor en optimal jämvikt av resurser. När det uppstår en efterfrågan på något tar utbudet vid och levererar det vi vill ha. Tillväxten trallar på och med den inträder välfärdsvinster av sig själva.

Samtidigt finns det en föreställning om att marknaden inte kan agera enkelt och smärtfritt. Människan måste vara lite rovdjur för att hjälpa marknadens förnuft att få genomslag. Det görs till något sunt att begränsa fördelningen så att det blir en strid om brödet.

– **TÄNK OM NÅGON TAR** skada av det som är just mitt levebröd?

Moraliska betänkligheter med personligt

Illustration: Pär Lundström Gardh

ansvar för individuella handlingar – vid investeringar, på arbetsplatser eller då en verksamhet ska dra igång – kan störa pengarnas frihet. Ansvarighet kan till och med stå i vägen på den motorväg där den ekonomiska tävlingen utspelar sig. Under rådande omständigheter blir det enklare och billigare att förneka varningstriangeln om att det inte står rätt till på vårt klot.

De som arbetar för rättvisemärkt, för en kamp på precis samma marknad som de som använder sig av underbetald arbetskraft, barnarbete och rent slaveri. Det är ju självklart var spekulationsekonomin gör sina högsta vinster. Där det är billigast.

HUR FRI KAN ekonomin tillåtas vara när de mänskliga behoven inte tillfredställer marknaden? Hur pass kontrollerad kan en ekonomi vara utan att kväva konstruktiva individuella initiativ? Hur ser behoven ut för människor överlag – behov som inte går att mäta i pengar? Vilka verkar ekonomiskt fritt – och tar konsekvensen av ekonomiskt ansvar för jordklotet och dess invånare?

DET ÄR INTE BARA kapitalets väg till ismen, där pengarna bländar sikten för människors grundläggande behov som ifrågasätts i boken. "Östblockets betongsocialism bröts samman på grund av politisk centralism, ekonomisk ineffektivitet, ekologisk rovdraft och människors motstånd. Den fossila kapitalismen har ännu inte gått in i sin existenskris."

Författaren till förordet, Wolfgang Schmidt, som har det mest visionära inlägget i boken, lägger framtiden i allas händer. Så här svävande

och besvärligt är det: "Den steniga vägen till demokratisk kontroll över ekonomin kan bara gå via utdragna läroprocesser" – med en slutsats att det behövs ett rejält decentraliserat samhälle varvat med globala överenskommelser som leder bort från spekulationsekonomin.

Så länge inga sociala rörelser uppstår eller verkar som sätter människors konkreta behov i centrum med en blåslampa mot ekonomins makt lär det heller inte hända något.

Teorier löser dock inte läget för ekonomin det senaste året. "Dilemmat är följande: dagens banker är alltför stora för att man ska kunna låta dem gå bankrutt – men de är också för stora för att kunna räddas på nationell nivå."

En rimlig fråga dyker upp efter förra styckets bryderi. Är det okej med ett system där det privat kan spekuleras fram väldiga vinster, men när det går käpprätt åt skogen – då får alla vara med och betala?

Vad vinner vi totalt sett på att rationalisera bort människor ut i kostsam arbetslöshet? Det finns ett skriande behov av behöriga och medmänniskor i arbetet inom skolor, vård och omsorg för alla möjliga åldrar och områden.

Den krisiga ekonomin skulle inte behöva vara så krisig.

Mikael Håkansson Askaner

Pengarnas frihet. Om finanskrisens politiska ekonomi. Daidalos 2009.

Av författarna Wolfgang Schmidt, Elmar Altvater, Heiner Flassbeck, Frédéric Lordon, Birgit Mahnkopf och Freiderike Spiecker.

Svinalängorna – bok, film och teater

Ett unikt samarbete och – har det viskats viskats i mitt öra, – det första samarbetet i världen där finnar, finlandssvenskar, svenskar och sverigefinnar samarbetar. Romanen *Svinalängorna*, som utspelar sig i Ystad, håller på att bli en fyrflig bro mellan Sverige och Finland. Just nu åks det många turer fram och tillbaka. Det hade nog inte Susanna Alakoski väntat sig, eller?

– Nej det hade jag verkligen inte. Det har utvecklats åt ett håll jag aldrig hade vågat drömma om, säger Susanna.

Teatern *Svinalängorna* är ett samarbete mellan Riksteatern, Blaue Frau, Uusi Teatteri och Wasa Teater. Föreställningen kommer att spelas både i Finland och i Sverige (svenska som talspråk) och är en del av märkesåret 1809 då Sverige och Finland blev två självständiga stater. Urpremiären är Vasa den 12 september, Sverigepremiären i Ystad den 7 november. Vasa är Susanna Alakoskis födelsestad, Ystad hennes uppväxtstad. Jag frågar henne vad hon tycker om det, att det är premiär i båda hennes städer.

– Jag är inbjuden till båda premiärerna. Är spänd över att se romangestalterna "levande" på en scen. Jag har läst manuset, det är oerhört komplext, och de värjer inte för det svåra. Det är jag glad för. Jag har fullt förtroende för skådespelare och regissörer.

Svinalängorna är som bekant en roman om kärlek och utsatthet, en berättelse om överlevnad. Susanna Alakoskis roman dök upp från ingenstans men slog snabbt igenom när den kom år 2006. Den har belönats med Augustpriset 2006 och Platinapocketpriset 2007 och är en av de mest sålda svenska böckerna under senare år. När den nu dramatiserats för Riksteatern och Wasa Teater i Finland blir det för många bokläsare ett efterlängtat återseende med den starka berättelsen, men även ett tillfälle för dem som inte läst boken att ta del av den hyllade historien. Finlandssvenska Marina Meinander från Svenska teatern i Helsingfors har dramatiserat verket. Föreställningen registreras av den erfarna Michaela Granit som tidigare uppmärksammats bl.a. för sina tolkningar av nyskriven dramatik. Jag frågar Susanna Alakoski om hon är nervös för att pjäsen *Svinalängorna* ska vara helt annorlunda boken.

– Det hoppas jag att den är, den fysiska scenen är en helt annan scen än en bok där läsaren själv vänder blad och skapar bilder.

Och nästa år blir *Svinalängorna* film, med Pernilla August som regissör.

Kommer filmen att bli lik pjäsen?

– Absolut inte. Film är åter igen ett helt annat uttryck än teaterscenen och perspektiven i de båda verken kommer inte att vara de samma.

Lars Yngve

Är du nöjd med din bank?

Funderar du på att byta bank så kontakta oss! Vi berättar gärna vad Nordea kan erbjuda just dig. Kanske är det betydligt mer än din nuvarande bank?

Gör det möjligt

Lillevångsgatan 18
Simrishamn
0771-22 44 88
nordea.se

Lena Lowén 0414-163 55
lena.loven@nordea.se

Nordea

STRECK I KANTEN

Utopisterna har börjat synas över ytan

En genre som alltid funnits, dock olika tydligt genom olika tider är de omtalade Utopisterna som genom att använda ett fritt tänkande, skapande fantasi samt ibland ha en oerhörd fin fingertoppskänsla för vad som komma skall. Ibland beskriver de mer principiella framtidsvärldar, ibland försöker de göra mer verklighetsnära och realistiska beskrivningar. En del av dessa ser vi då och då som böcker, som intressanta debattartiklar eller ibland som actionrullar från Hollywood.

Nu har jag som vanligt av en patafysiskt engångsuppenbarelse stött på en nyhet ursprungligen från Ryssland, men som i slutet av förra året uppmärksammades i en hel del internationell media. (I den svenska ankdamsmidian försvann den säkert bakom någon viktig diskussion om *Lets dance* stjärnornas strumplängd eller liknande.)

Det är en Mr Panarin, som tydligen varit eller är verksam vid ryska UD, som under ett antal år sedan 1998 drivit en tes om den snart kommande splittringen av USA. Huvudorsaken som jag uppfattade det var att vi är på väg mot en ekonomisk kraftmätning där dagens finanskris bara är den lilla förrätten, där en del av dagens metoder för att ta oss ur finanskrisen bara bakar för den större smällen. (Detta liknar mycket den aktuella diskussion som finns mellan de stora ekonomiska giganterna Paul Krugman och Niall Ferguson, som verkligen pucklar på varandra på ett sätt som vi inte sett på länge)

Så här motiveras det i Russia Today "Mr. Panarin posits, in brief, that mass immigration, economic decline, and moral degradation will trigger a civil war next fall and the collapse of the dollar. Around the end of June 2010, or early July, he says, the U.S. will break into six pieces ... with Alaska reverting to Russian control."

Kan han ha rätt? Man kan jämföra med

Thomas Moore myntade begreppet utopi med sin bok Utopia år 1516. Avrättad 1556 för sina åsikter.

fransmannen Emmanuel Todd som redan 1976 beskrev hur Sovjetunionen skulle falla samman. Då skrattade alla åt honom. Vad kommer vi att göra om 5 år???

Denna fråga tål att fundera på, och då lämpligast i formen av enskild kontemplation tillsammans med en flaska vin av bättre kvalitet. För tillfället finns det många bra att välja på, ett säkert standadkort om man vill gå utanför Zin är det ekologiska Bonterra Cabernet Sauvignon (nr 6710) för 139 kr.

Kontemplation kan by the way förändra din hjärna, så se gärna upp eller se på artikeln *Can meditation change your brain and affect your genes?* Som hittas i Hufflington Post.

Per Arnesson

Med sensommarsoliga hälsningar

PS (Not till Hr redaktör. Nej, ordet utopist har inget med slalombackar att göra, och absolut inte heller med att man efter efter ski ska ut o pi**a!!!) DS:

Bonterra Cabernet Sauvignon (nr 6710)

Fredrik Ljungkvist och hans dotter Edith.

foto Olof Madsen

Perspektiv

Kreativ musik och konst kommer ur och i en massa olika perspektiv.

Att förlora sig (som min käre vän o kollega Thomas Millroth brukar uttrycka sig) i musiken.

I Konsten. I Perspektiven.

Att förlora sig innebär kanske att man helt plötsligt ser perspektiven? Ur och i alla vinklar och möjligheter. Att man tappar greppet. Om Tillvaron. I Nuet!

Hänger sig i nuet. (Tänk att ordet *hänger* betyder två så olika ting... hänger eller *hånger*...).

Att hänge.

Att hänga.

Kanske ändå inte?

När jag hään- geer mig så *hänger* jag väl lite?

I Nuet?

Hänger kanske ihop måhända?

Jag *hään* geer mig mycket gärna. Jag söker de olika perspektiven med öra, ljus och lykta.

Ibland hittas de, ibland inte. Tack och lov att

letandet i sig själv kan vara minst lika viktigt som slutmålet.

*Att förlora sig i perspektiv i det hängivna
hängande Nu...*

Kan det vara ett kreativt sätt att bekämpa dumheten?

Skulle detta bli min devis, mina budord i mitt kommande konungarike? Hur intressant skulle inte detta rike te sig? Alla förlorar sig i Nuet absolut hela fuckins tiden...

Mmmmmmh, vem vill bli med? Vad heter landet förresten?

Medborgare hör av er till Redaktören för ytterligare info om det Nya Riket, förslag på namn och registrering för medborgarskap. Jag hoppas på att skapa goda diplomatiska förbindelser med åtminstone mitt broderland Elgaland- Vargaland.

Låt oss ta Nuet på största allvar.

NU!

Eder Ödmjuke Härskare och Despot

Mats Gustafsson

Julius Production i samarbete med CSB, Flying Music och Adrian Grant presenterar

THILLER

Live

FEATURING THE SONGS OF

MICHAEL

AND THE

JACKSON 5

CELEBRATING THE UNDISPUTED KING OF POP

This amazing show features over 30 performers
including singers, dancers, gospel choir & live band

A SPECTACULAR CONCERT CREATED TO CELEBRATE THE INCREDIBLE CAREER OF THE WORLD'S GREATEST ENTERTAINER!

Malmö Baltiska Hallen
Stockholm Cirkus

Lör 31 oktober kl 19.30
Mån 2 november kl 19.30

Jönköping Konserthus
Göteborg Lisebergshallen

Ons 4 november kl 19.30
Tor 5 november kl 19.30

Biljetter: Julius Biljettservice, www.juliusbiljettservice.se, personlig service 0775 700 400, Stockholm: www.eventim.se, 0771 650 000, Cirkus 08 660 10 20, Jönköping: Programbolaget 036 12 95 00, Göteborg: Liseberg 031 400 200, ticnet.se, 077 170 70 70

Julius
BILJETTSERVICE

horoskopet

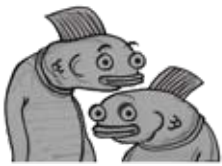
September

av O. Rakel

20/1 – 18/2

Vattumannen
Du har nu fått upp farten igen. Den lilla ledighet du fick i somras känns långt borta. Orkar du verkligen fortsätta i den här trallen? Det tål att funderas på. Du blir inte yngre med åren...

19/2 – 20/3

Fiskarna
En för dig okänd person kommer denna månad att vilja låna en större summa pengar av dig. Du kommer gladeligen att ställa upp. Detta kommer inte att medföra några som helst problem för dig. Det kommer att kännas skönt att få göra en medmänniska en god gärning.

21/3 – 19/4

Väduren
Hur har vi det med humöret nuförtiden? Du har känt dig lite nere, sur och krängd mot din omgivning. Den börjar tappa tålamodet gentemot dig. Lugn, bara lugn, det finns botemedel mot detta att få på Glada Hörnan, vid ankdammen i parken, fredagar mellan 5 och 7.

20/4 – 20/5

Oxen
Du låter inga tunga laster tynga dina sinnen. Oket känns lättare att bära på dina axlar. Problemet är att du aldrig kommer att bli av med det...

21/5 – 20/6

Tvillingarna
Glad i hägen kämpar du på. Just nu har du flyt och det kan hålla i ett tag. Fortsätt sträva framåt och det kan ge utdelning. Akta dig för Folkungagatan, och har du riktig tur kan Norrmalmstorg bli ledigt. Monopol är ett trevligt sätt att umgås på.

21/6 – 22/7

Kräftan
Du lyckades klara dig igenom den gångna månadens fasor. Du kan snart andas ut igen, men inte för särskilt länge. Tids nog blir du påmind om din dödlighet. Håll dig borta från kokande vatten!

Lejonet
Du känner dig lite risig i manen. Ett besök hos frissan kan rekommenderas. En varning dock: Hyenorna kan garva läppen av sig åt din nya frisyra, men den kan gå hem hos honorna i flocken.

23/7 – 22/8

Jungfrun
På kärleksfronten syns ingen ljusning. Du vandrar med tunga steg, ensam på livets långa, smala stig. Du borde liva upp med att söka lyckan utanför dina vanliga umgängeskretsar, t.ex. på ålderdomshemmet Solgläntan.

23/8 – 22/9

Vågen
Inget av större vikt kommer att korsa dina vägar denna månad. Ta dock inte för lätt på tungsinta personer i din omgivning. Du kan lätt bli överlastad om du inte ser upp!

23/9 – 22/10

Skorpionen
Du har fortfarande inte kravlat fram under stenen du gömt dig under den senaste tiden. Det är dags för dig att visa klorna och gadda upp dig för framtida utmaningar. Bli inte för kaxig bara, du kan lätt bli krossad om du sticker ut för mycket!

23/10 – 21/11

Skytten
Du är i ditt ässe just nu. Din säsong som du sett så mycket fram emot har just har börjat. Se upp för ryggskott, bara.

22/11 – 21/12

Stenbocken
Den ljusnande framtid är din, som det står i visan. Så sant, så sant. Du kommer att bli rikligen belönad av din omgivning för dina bedrifter. Man kan helt enkelt inte låta bli att älska och se upp till dig!

22/12 – 19/1

Lekfull kultplats. Huset på Spiegelgasse har anor från sent tolvhundratat eller tidigt trettonhundratat. Det byggdes om 1542, 1577 och 1885 – samt på 1950-talet, varefter det renoverades 2002.

Europeisk lekplats

Den som är intresserad av popmusik åker kanske till klubben där Beatles inledde sin karriär i Liverpool, medan historikern besöker slagfält och katedraler. Själv fascinerar jag på samma sätt av platser där stor konst och litteratur skapats. Alltså kör jag till Zürich och det hus på Spiegelgasse där en av 1900-talets viktigaste kulturscener låg. Året var 1916, första världskriget rasade, och i denna medeltida byggnad startade en rörelse – inledd med en handfull hemmagjorda och fullständigt nonsensartade ord: *gadji beri bimba glandridi laula lonni cadori*. Mannen som deklamerade hade burits upp på podiet, eftersom hans egenartade klädsel – som en magisk biskopsdräkt av styv kartong – begränsade hans förmåga att gå. Han hette Hugo Ball (1866–1927), teaterman och poet född i tyska Pirmasens, och han hade som så många andra intellektuella europeer flytt till det neutrala Schweiz undan en tillvaro i uniform. Därmed var dadaismen född sedan Ball och hans kompanjoner fått disponera ett rum i det så kallade holländska mejeriet, där den före sjömannen, holländaren Ephraim Jan drev kulturetablissemangent Pantagruel. Den nya avantgardistiska scenen gavs namnet Cabaret Voltaire, och här varvades ljuddikter med performances, lekfull humor, satir och konstutställningar under knappt två år (fast på den punkten finns olika uppgifter). Med delta-

gare som bland andra Hans Arp, Marcel Janco, Tristan Tzara, Richard Huelsenbeck, Wassily Kandinsky, Paul Klee och Max Ernst. Dada upplöste sig själv 1922 men ideerna levde vidare, inkorporerades i den framväxande surrealismen och kom på så sätt att influera stora delar av den moderna konsten – som en veritabel vitamininjektion i modernismens blodomlopp. Och huset på Spiegelgasse förföll med åren, ockuperades 2002 av konceptkonstnären Mark Divo, varefter Cabaret Voltaire återuppstod 2004 som dadamuseum och konstkafé. – Allting fungerar, blott icke längre människan, skrev Hugo Ball senare med bitter klar-syn. Med facit i hand låter det som en profetia när jag flanerar mellan de milt putsade, kompakta husen i den trånga gränden. Där en av granarna, då det begav sig, hette Lenin. Själv ser jag gärna en linje från Ball till vår svenske Åke Hodel (1919–2000); den bokstavliga kraschade stridsflygaren som blev anti-militarist och ljuddiktare. Samt, och med samma subjektiva öga, Rauschenbergs emblematiske get, Lichtensteins pratbubblor, Warhols Brillobox, och så vidare. Allt på sitt sätt i svallvågorna efter Ball&Co.

C-J Charpentier
Text och foto

Stortorget 13
Ystad
0771-22 44 88
nordea.se

Är du nöjd med din bank?

Funderar du på att byta bank så kontakta oss! Vi berättar gärna vad Nordea kan erbjuda just dig. Kanske är det betydligt mer än din nuvarande bank?

Gör det möjligt

Bengt-Åke Bengtsson 0411-744 46
bengt-ake.bengtsson@nordea.se

Taxi Ystad
72 000

Österleden 6
271 42 Ystad
Växel: +46 411-72 000
www.taxiystad.se

Kärnkraft på Österlen!

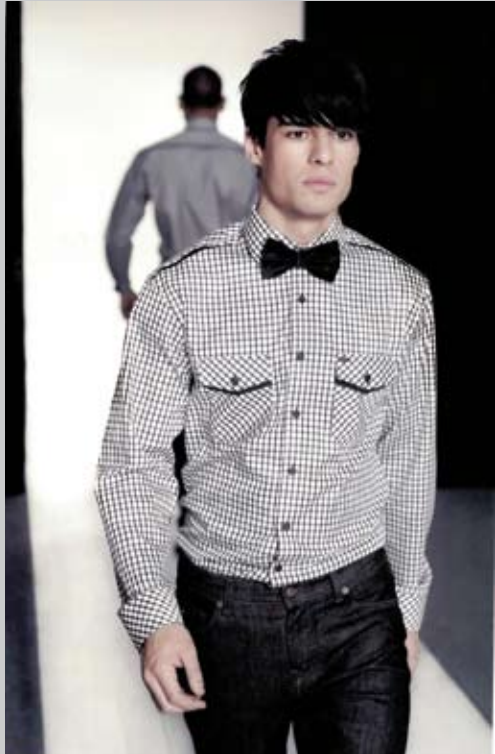
www.GRONHEMSGARD.SE

Så här års vimlar det av kärnkraft på Österlen, inte i form av kärnreaktorer utan i röd eller grön rund form. Äpplen, som används till allt från ljuvliga äppelkakor till god äppelmust, eller bara att äta som dom är, direkt från grenen. Åt lokalt odlad frukt och handla din el hos oss, den enda lokala elleverantören på Österlen!

ÖSTERLENS KRAFT
DEN LOKALA KRAFTEN

www.osterlenskraft.se 0414 - 285 60

dahlin®

ECKERLUNDS
— i Tomelilla —

Ord öppettider: Vardag 9-18 Lördag 9-13 tel 0417 - 10321

VÄLKOMMEN TILL PROFFSENS VÄRLD!

**CAPAROL
Keller & Glenn
FÄRGBUTIK**

ÖPPET: Vard. 10-18 Lörd. 10-13

Lackgatan 1, Skansens industriområde i Simrishamn • Tel. 0414-166 10 • www.caparol.se

måleri & butik
omtanke närhet
sprutlackering
kunskap inomhus utomhus
färg • tapeter • spackel • väv

Med rötterna i historien

www.skurup.se

och fötterna i framtiden

- I Skurup har vi
landets första digitala biograf
i kommunal
regi!

The Scandinavian Report

Den 22:a januari ringer A&R ansvarige Lars Hansson till musikern och producenten Lars Halapi för att prata Leonard Cohen. Det finns naturligtvis mycket att säga om denna genialiske sångare, låtskrivare, musiker, poet, munk och författare, men Lars Hansson nöjer sig med följande:

”Leonard Cohen fyller 75 år i år, vad sägs om att spela in ett hyllningsalbum åt honom?”

Lars Halapi, som själv är ett stort fan av Cohen, tyckte av naturliga skäl att det lät som en alldeles strålande idé.

Men hur skulle projektet genomföras rent praktiskt? Hur gör man för att få ett album som håller ihop? Hur skapar man en känslomässig och ljudmässig ram?

Lars Halapi tog på sig producent/musiker-tänkarmössan och vankade av och an i korridorerna, funderade och funderade tills han plötsligt fick den lysande idén om att samla alla artisterna på samma plats. På samma tid och dessutom låta alla artisterna använda sig av samma orkester.

Lars Halapi bestämde sig för att artisterna ska gå upp och sjunga sin valda låt, live och direkt. Utan skyddsnät.

De tillfrågade artisterna var förbluffande positiva till initiativet, och när Leonard Cohen fick höra talas om inspelningen telegraferade han och gav projektet sin välsignelse.

“Det är inte förrän nu de sista åren som jag verkligen lyssnat på Leonard Cohens musik. Men jag har läst hans texter tidigare och tycker verkligen om dem. Att vara med på detta projektet gav mig en jättebra anledning att ännu en gång gå in och fördjupa mig i hans stora låtskatt.”
Ane Brun

Gruppbild på laguppställningen minuterna innan Lars Halapi blåser igång till musikalisk avspark. Saknas på bilden gör dock lagets målsportare: Jan “Dansködaren” Malmsjö.

**Stockholm, Sveriges Radio
Tisdag 18 augusti 17.30
The Scandinavian Report**

Efter att ha pratat en god stund med Sophie Zelmani i foajén tassade jag in i Studio 4 som är en musikalisk byggarbetsplats, med instrument och sladdar i drivor. Publiken, som till största del består av framförande artister, är minimal. Samtalen är dämpade utom från stråksektionen, där det skrattas åt en uppsluppen Jan Malmsjö som berättar anekdoter. Anders Widmark har slagit sig ner på en stol och tar det piano. Övriga artister ansluter på utsatt tidpunkt och utgör tillsammans en musikalisk laguppställning jag aldrig tidigare skådat på så nära håll.

Producenten och ”The Boss of It all” är Lars Halapi, som står mitt på scenen och betar av noter, arrangemang, texter, låtar, artister och ger samtidigt ljudteknikerna och oss närvarande tydliga instruktioner om vad vi får respektive inte får göra under inspelningen. Till avdelningen *inte* hör att prata, skrapa med stolar och springa in och ut under inspelningen. Till avdelningen *får* hör applådera, med några sekunders fördröjning, efter det att låten är slut. Just under dessa tysta sekunder hade man kunnat, om inte höra vibrerande och tyst visslande näshår, så åtminstone en knappål falla om det nu gjort det!

Lars har klart för sig hur det ska låta och vad han vill ha ut av artisterna och inspelningen.

Mikael Wiehe är den första artisten att ta scenen i besittning och konstaterar framt: ”Jag har sällan framträtt för en så här stjärnspäckad publik tidigare”. Wiehe är den enda som för ändamålet översatt Cohen till svenska: ”Jag gjorde en översättning tidigare, men i går insåg jag att den inte var speciellt bra. Så jag gjorde en ny i morse”, säger han på Wiehesk vis.

Cookies N Beans är definitivt inga tjejer som blivit dömda till någon tjuogoårig lång tristess

Rebecka Törnqvist

utan förvandlar studio 4 till en bensprattlande svartklubb på 20-talet med sin tolkning av ”First We Take Manhattan”, och lämnar därefter över till Bo Sundström som öppnar sina struprör på vid gavel.

Moto Boy gör en Jeff Buckley (d.v.s. en fulländad tolkning) av ”If It Be Your Will”.

Lars Hansson har haft det goda omdömet att välja artister med röster, integritet, humor och personlighet som ligger helt i rad med Cohens egna, och på denna hyllningen faller bitarna på

plats.

Inget artistiskt krångel alls utan alla har sin låt och tid att förhålla sig till och tar inen onödigt plats eller utrymme i anspråk. Det handlar om att fånga ögonblicket och leverera under utsatt tid. Man sätter sig själv i baksätet och helheten på första plats. Sympatiskt.

Eva Dahlgren går upp som ängeln i rummet och stannar tiden med sin tolkning av ”Bird On The Wire”.

Det är på många vis en märklig upplevelse

Lars Halapi gör en sista koll och går igenom allt minutiöst.

Jan Malmström och Mikael Wiehe. “Du Mikael, har du hört den om två tomater som skulle gå över en väg?” “Ja du Jan, det kan du tro att jag har...”

”Det känns som ord är överflödiga när det gäller honom. Min kärleksförklaring vilar ödmjukt och med stor tacksamhet inom mig för den store poet han är. Det behövs en sång för att kunna förmedla den...”
Sophie Zelmani

att närvara: Låt efter låt, och artist efter artist, bjuder på sig själv och sina röster.

Rebecka Törnkvist och Sara Isaksson sjunger stämmor som ”siamesiska röster”, och var för sig. Rebecka tar hjälp av två saxofoner som flåsar på ett föredömligt vis i svindlande valstempo med svepande stråkar i ”Here It Is”. När jag ser att Anders Widmark har valt ”Hallelujah” känns det lite i magen, det är ju ändå DEN låten som få klarar av att bemästra och Jeff Buckley och allt det där, remember... Men, Anders släpper loss melodien, delar upp den, låter den vandra ut på olika vägar, men får dem – trots olikheter – ändå likt Ebony and Ivory, att vara beroende av varandra och återförenas, resultatet är på många vis häpnadsväckande, och när jag tittar vad jag noterade i mitt papper så står det bara: ”Oj...”.

När man tror man hört allt så går Ane Brun upp och gör en kvillerande vacker ”There Ain’t No Cure For Love”.

Lars Halapi själv ta sig an ”Sisters Of Mercy” med en elegans och pondus som man bara får av många års musicerande...

Sophie Zelmani rättar till sin eleganta hatt och tar plats på en hög stol och sjunger på sitt karakteristiska sätt ”Waiting For The Miracle To Come”.

DET BESTÅENDE INTRYCKET av inspelningen är att – till skillnad mot tidigare utländska hyllningplattor med världstjärnor, som dessvärre inte förstod att göra något personligt av låtarna utan bara mer eller mindre framförde dem rakt upp och ner – de skandinaviska artisterna lyckas syresätta och gjuta liv i Cohens alster på ett sällsynt lyckat vis.

Jag är liksom övriga tagen av stunden och stämningen och av all vänskapligt artistisk integritet som genomsyrat inspelningen.

Jag är övertygad om att Leonard Cohen själv, på sitt tillbakalutade vis, kommer att säga Hallelujah när han lyssnat på resultatet.

Hade jag rent musikaliskt kunnat ristat in Nya Upplagan was here, så hade jag gärna gjort det.

Jenny Wilson

”Det är inte bara Cohens musik jag har en speciell relation till även hans bok The favourite game. I 20 års-åldern hade jag den i bakfickan konstant och har spenderat tiotals timmar på caféer, barer och centralstationer med den. Skönheten och den rökiga kärleksfullheten har inspirerat mig väldigt mycket.”
Moto Boy

När inspelningen är över blir det barmingel.

Lars Halapi ser trött, men mycket nöjd ut, med en välförtjänt öl i handen:

Innebar detta mer jobb för än vad du hade räknat med när du tackade ja till att genomföra detta projektet?

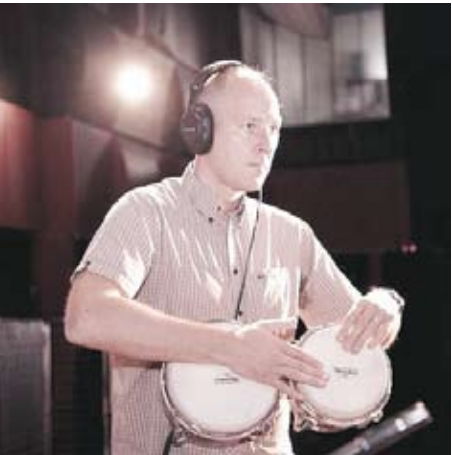
– Nej det vill jag inte påstå. Projektet är visserligen mycket omfattande men det gick planeringsmässigt nästan exakt som jag tänkt.

Inspelningen handlade, tyckte jag om fyra saker: Koncetrera, fokusera, agera och leverera, har jag glömt något, tycker du?

– Nej, du täcker in det mesta. Möjligen då tolkning. Alltså att på sitt eget personliga sätt tolka och sjunga texten.

Tyckte du att artisterna levde upp till dina högt ställda förväntningar på dem?

– Jag hade högt ställda förväntningar efter-

Lars Halapi gör en “Gene Krupa” och masserar skinnen på bongo trummorna med sina känsliga fingertoppar.

som jag är väl medveten om samtliga artisters kapacitet, men blev ändå glatt överraskad.

Vad betydde det för dig personligen att ni fick Leonard Cohens välsignelse för projektet?

– Jag vet inte vad jag ska svara... Han förefaller vara en vänlig, belevad och generös man, men det är klart, det hade inte varit speciellt inspirerande om han hade uppmanat oss till att ge tusan i hans musik...

Finns tanken någonstans långt, långt bak i tankarna om att göra några liveframträdanden med alla involverade vid åtminstone ett par tillfällen?

– Det vore kul, men det är sannerligen inte lätt att samla dessa människor och uppbåda samma koncentration igen. Detta har nämligen krävt lång framförhållning.

UTÖVER ARTISTERNA på bilderna medverkar även Olle Ljungström.

Skivan släpps den 30 sept.

text: Lars Yngve
foto: Anna-Lena Ahlström
illustrationer: Jimmy Wallin

Bo Sundström

”Med Cohen förflyttar jag mig alltid till ett ställe där det är gott att vara. Hans musik är ett bevis för att vemod inte ska förknippas med grått.”
Eva Dahlgren

Tryde Spettkaks- bageri

Ö. Vemmerlöv 7
Tfn/Fax 0414-233 87
Anita och Lars Norrman

KIVIKAS GÅRDSBUTIK CAFÉ TAGEL & TYG K R U K O R ALLA DAGAR 11 - 17

Din villa
Din bil
Ditt företag
Din båt
Din häst
Din familj

Sveriges nöjdaste kunder

För tre år sedan kom vi för första gången med i Svenskt Kvalitetsindex mätningar, även om våra rötter går tillbaka till 1768. Och för tredje året i rad har vi fått kvitto på att vi har Sveriges nöjdaste kunder. Ett stort tack för förtroendet!

Hos oss försäkrar du allt från hus och hem till bil och företag. Vi heter Dina Försäkringar eftersom vi ägs av våra kunder. Välkommen du också!

**Dina Försäkringar
Skåne**

Höör Bangårdsgatan 6 Tel 0413-55 97 90
Lund Lilla Fiskaregatan 14 Tel 046-590 31 10
www.dinaskane.se

Pari och Iben Hjele under Copenhagen Fashion Week i grönt band för att visa sympati med den nya iranska revolutionen.

foto Chris Christophersen

GRÖN SYMPATI

Min väninna Pari kom till USA från Iran 1985. Hon arbetar som makeup artist bla på Christiansborg. Jag träffar henne under Copenhagen Fashion Week där hon bär ett grönt band på handleden för att visa sympati med den nya iranska revolutionen. Det vill säga: den revolutionen som handlar om ungdomar i Iran som försöker göra sig av med teokrati och söka en reformvänlig regering. Pari berättar hur hon känner sig frustrerad och maktlös eftersom den danska pressen, efter de första dagarna av oro i Teheran, slutat skriva om de människor som fortsätter att kämpa med fredliga protestaktioner på Teherans gator. Hon berättar hur svårt det har varit att vara på jobbet i maktens centrum på Folketinget där hon jobbar som stylist sedan 1998:

”Jag förstår inte de danska politikerna, som är så upptagna med att skrika om yttrandefrihet, bland annat angående ”Cartoon Crisis”, men väljer att vara tysta när det finns massor av människor i den muslimska världen som kämpar för just yttrandefriheten och berättar om hur verkligheten i landet ser ut!”

”Danmark har en så vacker bild av kampen för demokrati och yttrandefrihet, men när människor i Iran blir fängslade, våldtagna, torterade och dödade för att de deltar i fredliga demonstrationer, så väljer de tystnad?! Framstående politiker, islamkritiker och journalister tystas? Jag förstår inte att de inte förstår hur viktigt det är att tala om Iran, och om kampen som kommer inifrån och

om alla de människor som kämpar mot en regim som stöder terrorism och utvecklande av kärnvapen. Varför skulle den danska pressen inte berätta om det?”

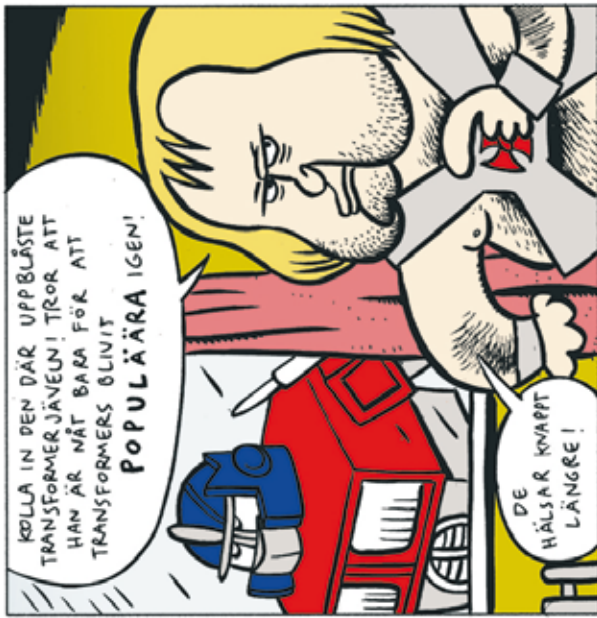
Pari säger att hon fortfarande har delar av sin familj och många vänner i Iran och att hon är oerhört orolig för dem. Hon kommunicerar med dem genom den del av sin familj som bor i USA:

”Men jag vill inte att min familj att ha problem på grund av mig. Vi är en del exil iranier som tog namnet efter Irani för att det är svårare för den iranska regimen att spåra oss som sänder information ur landet. Jag har alltid haft en Nokia-telefon, men var tvungen att byta till ett annat märke, eftersom regimen i Iran har koll på alla Nokia-telefoner med MSN-teknik.” I Paris, på deras Facebook-sida, kan du se alla de olika länkarna till Teheran nyhetsbyrå och olika vittnesmål och rapporter från fängslade demonstranter som berättar om hur de utsatts för våldtäkt och tortyr. ”När jag lämnade Iran lämnade jag även min religion. Jag känner inte igen min barndomstro i det jag upplever idag. När jag var barn, fick jag lära mig att vara en muslim först och främst handlar om kärlek och förståelse. Teokrati tillåter våldtäkt och tortyr av de fängslade demonstranterna - vilken religion kan tillåta sådant? Och det värsta är att västerländsk press nästan är helt tyst om det...”

Iben Hjele

johan wanloo

PÅ SPINNING EFTER DEN TID SOM FLYTT

Inte sedan Horst Schröders dagar har väl en svensk serietidning fått mer uppmärksamhet i media än EDVARD! nummer 1. Faktum är att vi till slut tappade räkningen på alla tidningsartiklar, notiser, blogginlägg och radioprogram som handlade om tidningen. Det dötjde inte länge innan Måktige Månsson, Österlens beskyddare, fick en egen fan-club på Facebook (gå genast med i den!).

Eftersom vi inte har möjlighet att göra ett nummer av EDVARD! till varje utgåva av Nya Upplagan, har det tagit sin lilla tid - men nu är alltså nummer två här, något som förstås måste firas med kaffe och spiddeskaga. I första numrets ledare skrev vi att nummer 2 skulle bli tjockare. Så blev dock inte fallet. På grund av utrymnesbrist blev tidningen tvärtom tunnare, men vi är självklart stolta över det högkvalitativa innehållet.

Titta bara:
Det läckra omslaget är gjort av mästertecknaren PETER BERGTING, som just nu ligger på bokhandlarnas topplistor med serialbunnet "Gångkrig 145" efter manus av Jens Lapidus.

Äventyret med Kurt Dunder är tecknat av FRANK MADSEN, en av Danmarks absolut främsta serietecknare. Kurt figurerar vanligtvis i egna album i vårt grannland, men just det här kortsavsnittet (manus: PETER BECHER) publiceras först här i EDVARD!

Självklart kan vi inte låta bli att köra ännu en klassisk serie av JOHAN WANLOO; Sveriges främste serierumorist, denna gång blir det en av Johans favoriter från den egna produktionen.

Självklart är även MÅKTIGE MÅNSSON tillbaka och då vet ni vad som gäller - just det: Toppraifel och gästkramande spänning på högsta nivå!

Eftersom du som läser det här säkerligen ska till årets bokmäsä i Göteborg i slutet av september, varför inte passa på att besöka EDVARD! och NYA UPPLAGAN? Det påstås nämligen att vi kommer att vara inhysta i ett hörn i Kartagos monter i seriedistriktet.

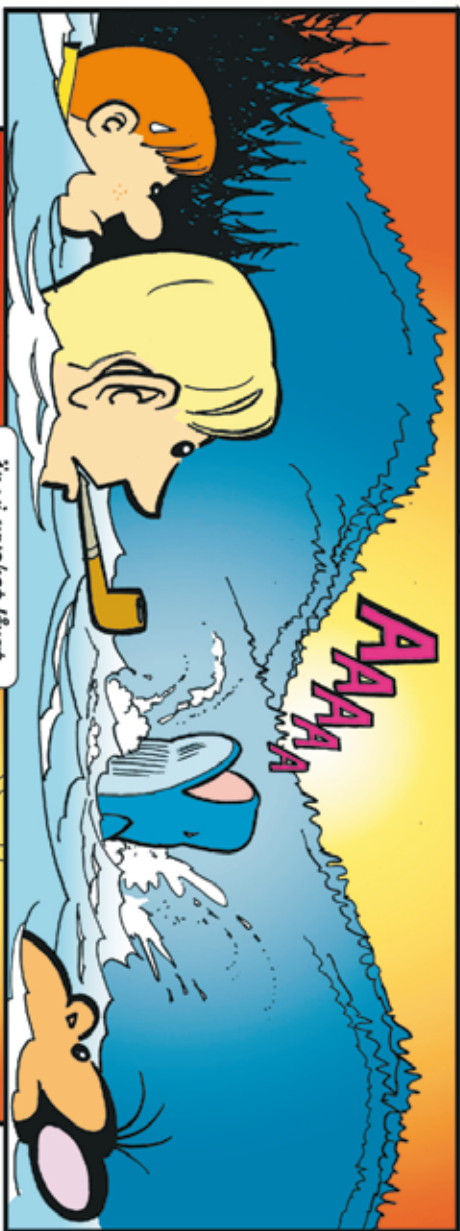
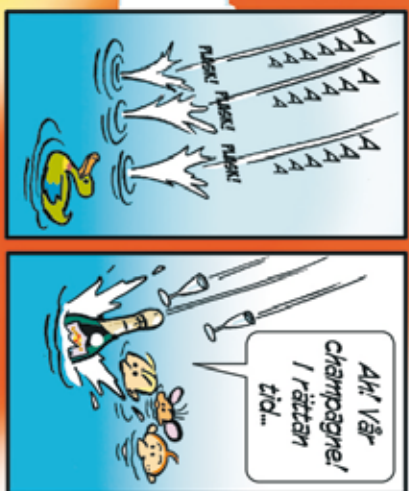
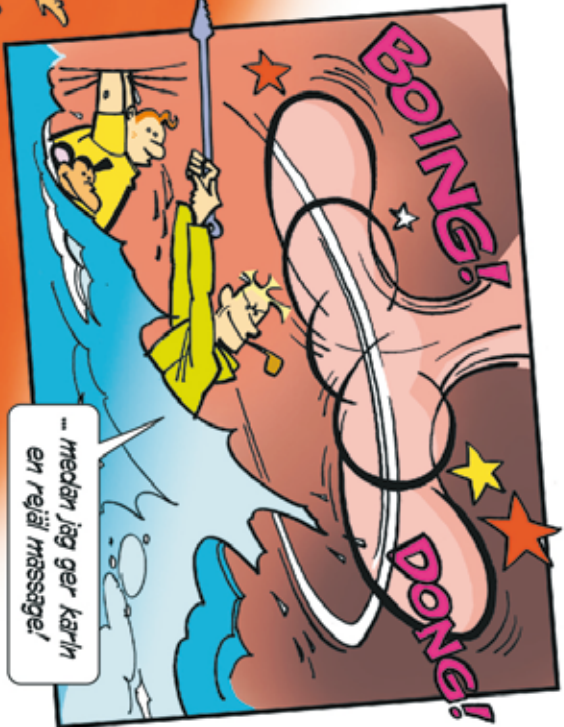
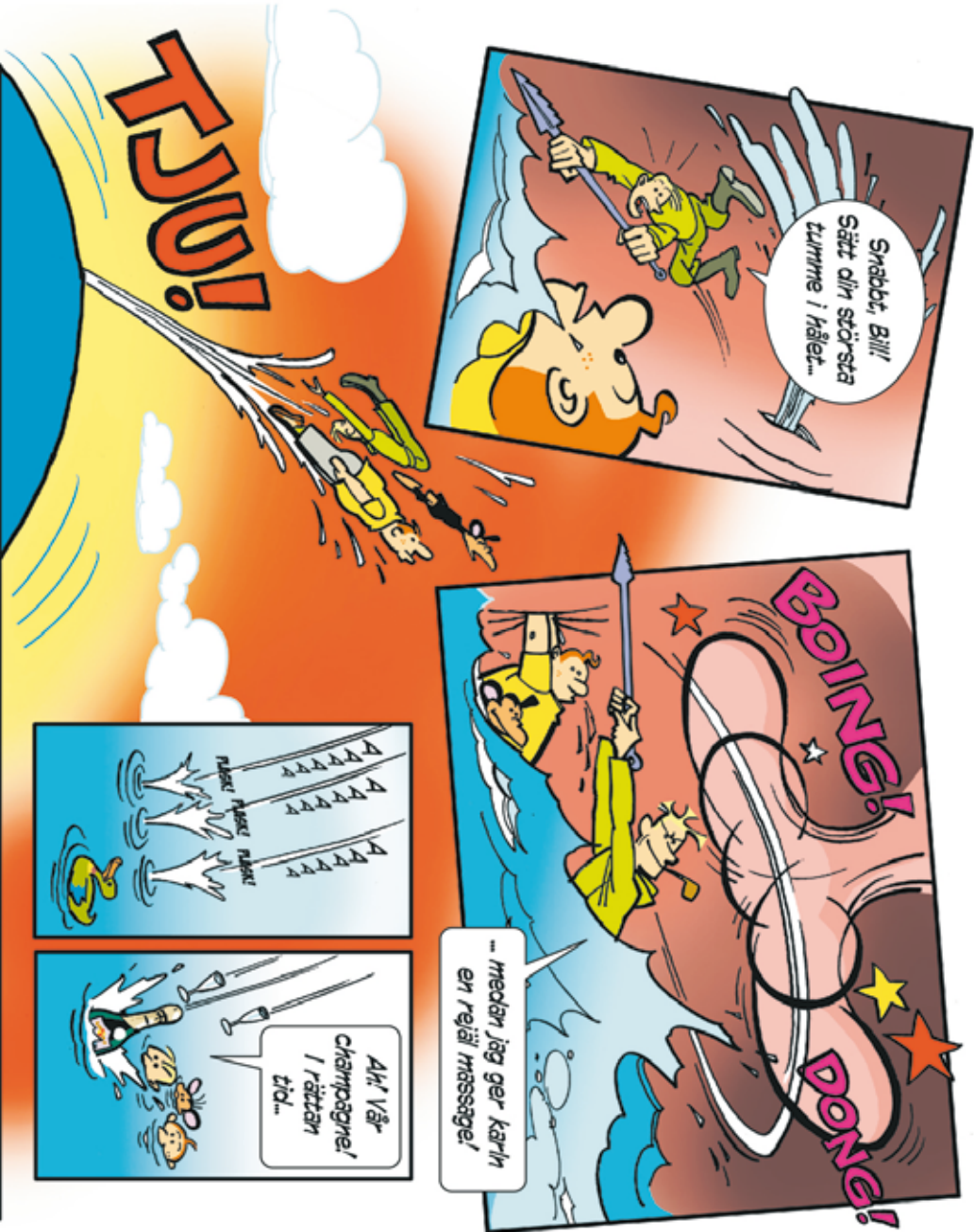
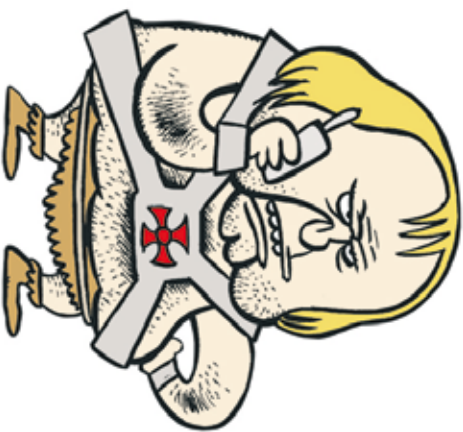
Vem vet vilka upptåg vi kommer att bjuda på? Du som mot förmodan inte tänkt besöka mäsäan har alltså fått en utsökt anledning att åka dit!

Pidde Andersson & Jimmy Wallin
Redaktörer

EDVARD! nr 2/2009

Medföljer som bilaga till Nya Upplagan nr 38, september 2009

Redaktörer: Pidde Andersson och Jimmy Wallin
Ansvarig utgivare: Lars Yngve
Layout: Klabburp Grafik AB
Lay-up: Magic Johnson
Omslag: Peter Bergting
Utslag: Smittkoppor
Österlens beskyddare: Måktige Månsson
Ung klovahövding: Silverpilen
Filmer vi väntar spånt på: Ninja, Ninja Assassin, The Expendables
General Palatinche: Lasse Åberg
Adress: EDVARD! c/o Seriestudion, Fritsgatan 15B, 214 21 Malmö
Epost: edvard@nyupplagan.se
Allt material i tidningen är copyright © respektive upphovsman
Upplaga: 20 000 ex

Utan Byxor på ÖSTERLEN

AV PRYDLIGE PIDDE ANDERSSON & JÄTTESNYGGE JIMMY WALLIN

EN TIDIG MORGON HEMMA HOS DOLPH LUNDGREN.

WHAT!?

MINA BRALLER! WHERE E MINA BRALLER? DOM E GONE!

HALLÅ! ARE SOMEONE SOM HAR SETT MINA BRALLER!?

JASSÅ, DE E TI Å VA BÖJSELÖS, LUNDGREN?

MÄKTIGE MÅNSSON! VILKEN LUCK ATT DU ÄR HERE! MINA BRALLER HAR FÖRSVUNNIT!

DÅ KAN HAN JU TA PU DI HARR! DE E ÄKTA GABARDIN! JA KÖPTE DOM PU KONSUM I KÄVLINGE PU EN UTFÄRD 1979, MEN JA HAR ALLRI ANVÄNT DOM!

THANK YOU! DU E EN REAL HERO MÅNSSON! HAN TACKAR VÄL INTE NO TILL SOME MORGONKAFFE AND LITE FRUKOSTSILL?

DEN DAN KOMMÄR ALLRI Å KOMMA NÄR JA SÄR NÄ TI LITTA MORRONKAFFE!

KAN MAN FÅ EN GÖK TI SILLEN?

Lugn, Bill! Denna valart är speciellt anpassad för långtidsboende. Nyttig mat som vitling, krill och diverse vrakdelar som kaskeloten gillar, gör att vi kan överleva härinne i årtionden utan att lida fysisk nöd...

AAAAA! Jag vill hem till Ålekistevej!

Stön! Jag måste sätta mig ner!

Aiiiiii!

Äkta Nantucketstål! Det slutade män att tillverka på 70-talet.

18... hrmpf... 1870-talet!

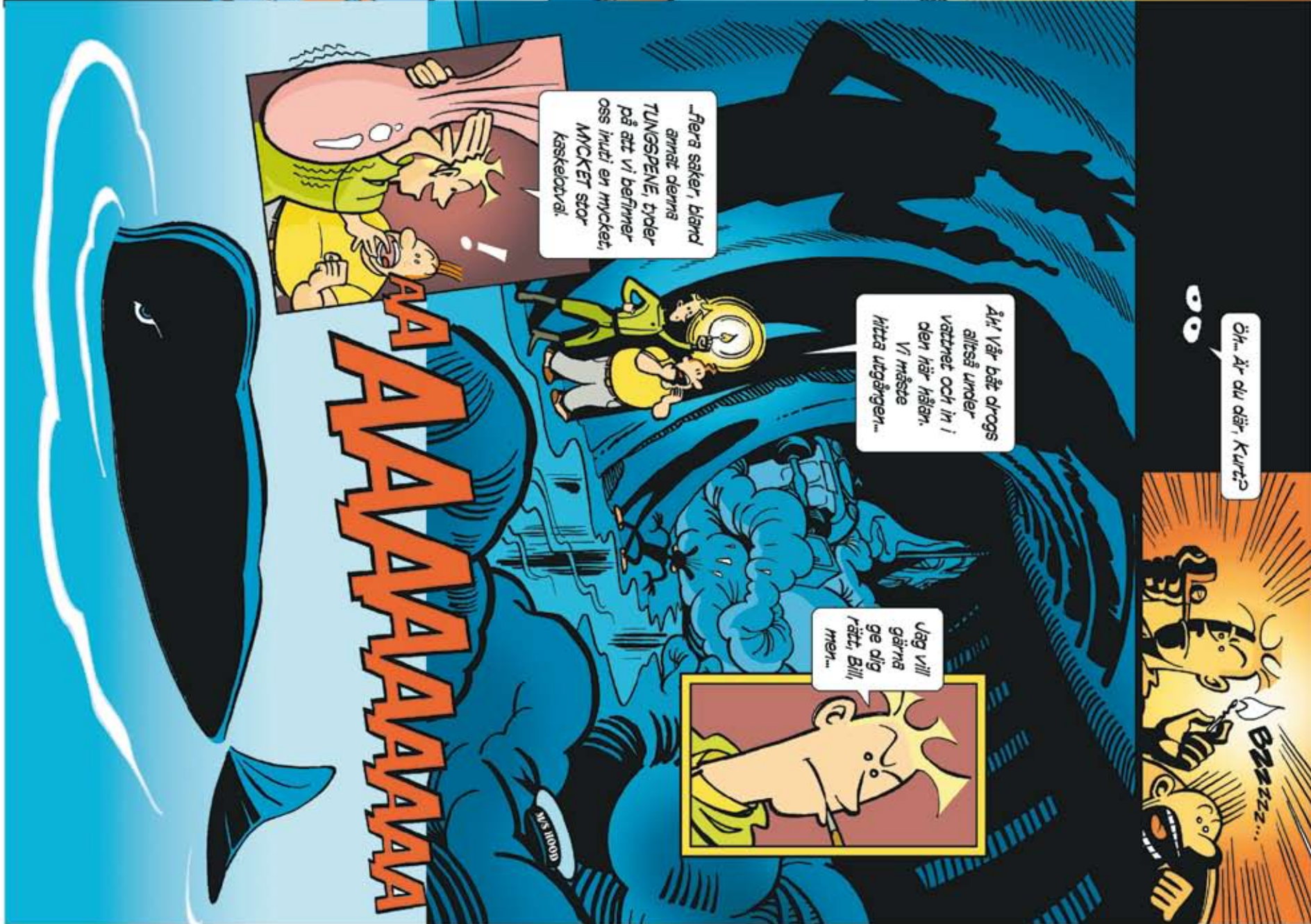
Hng! Den sitter fast rejält!!

Hng! Hng!

Ho-hey!

Häpp!

Där kom den!

Skyldigheten att skydda

I FN pågår en debatt om något som kan verka okontroversiellt: en internationell praxis för att förhindra svåra brott mot mänskligheten.

FN kallar den bärande principen *skyldighet att skydda* (*responsibility to protect*, eller R2P). En begränsad version av *skyldighet att skydda* antogs vid FN:s toppmöte 2005. Då fastslogs återigen rättigheter och skyldigheter som tidigare har godkänts av medlemsstaterna – och ibland har de också efterföljts.

Diskussionerna om *skyldighet att skydda* och dess systerprincip ”humanitär intervention” störs tyvärr ofta av historien, som rasslar likt ett skelett i garderoben.

Historiskt sett är det inte många principer om internationell politik som håller över tiden. En av dem är Thukydides regel att den starkare tilltvingar sig vad han kan, och den svagare ger efter.

En annan regel är att praktiskt taget varje gång våld har använts i internationell politik, så har det ackompanjerats av högstämd retorik om att skydda den lidande befolkningen och mer konkreta argument för att rättfärdiga våldet.

Det är förstäligt att de som har makten helst vill glömma historien och se framåt istället. För de svaga är det kanske inte alltid det klokaste valet.

Skelettet i garderoben visade sig i Internationella domstolens första fall som togs upp för sextio år sedan; en incident i Korfukanalen där Storbritannien och Albanien var inblandade.

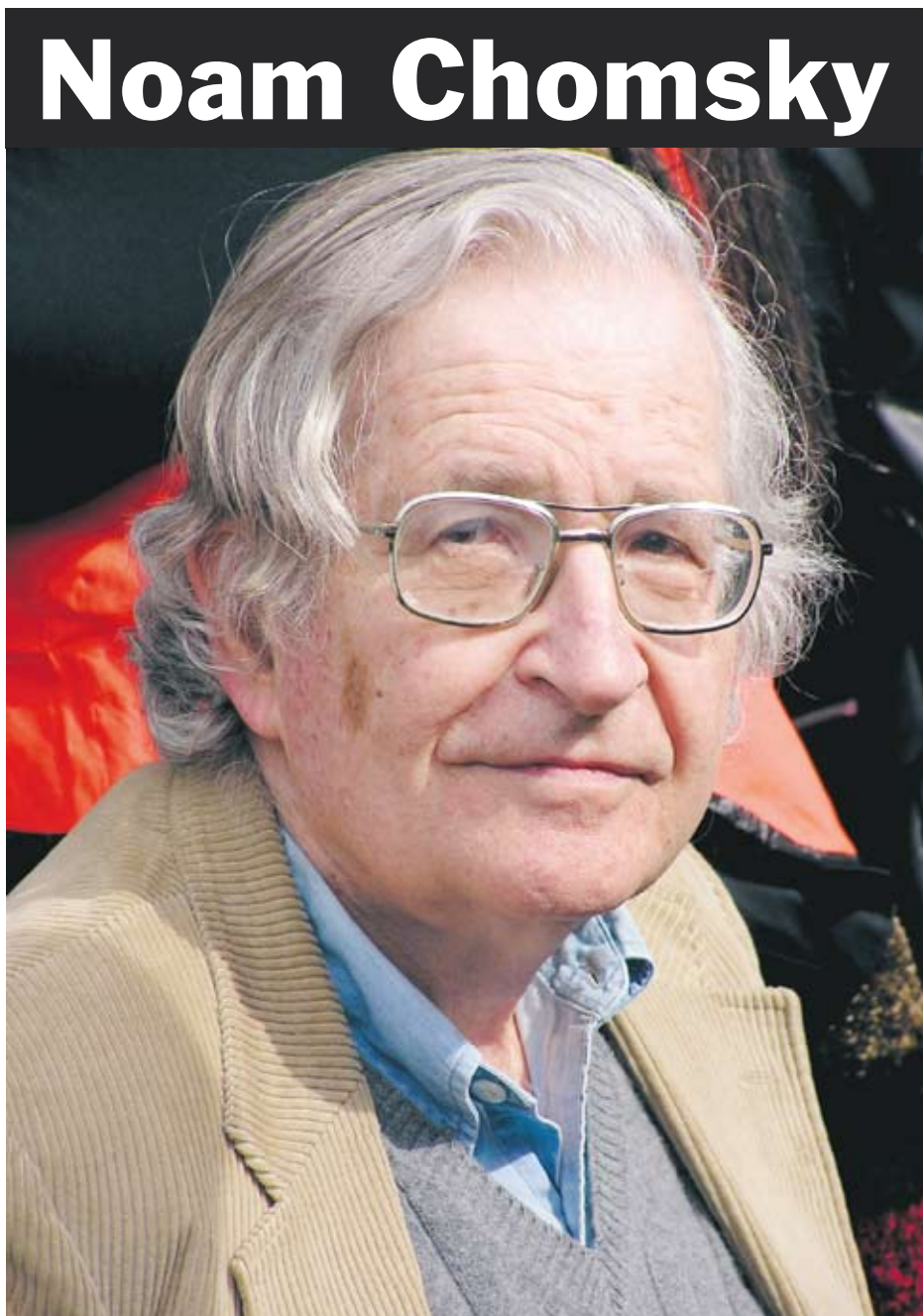
Domstolen beslöt att den ”ser den påstådda rätten till intervention som en manifestation av en maktpolitik, som historiskt sett har orsakat mycket allvarliga övergrepp och som inte kan få godkännande i internationell lagstiftning, hur bristande den internationella organisationen än må vara...; i praktiken skulle intervention bara vara förbehållet de mäktigaste staterna, vilket skulle riskera att själva rättvisan förvanskades.”

Samma uppfattning präglade det första södra toppmötet år 2000, där 133 nationer var representerade. Där fastslogs, säkerligen med bombningen av Serbien i färskt minne, att man inte godtog ”den så kallade ’rätten’ till humanitär intervention, som inte heller har någon grund i FN-stadgan eller i de allmänna principer som styr internationell lagstiftning.”

Ordalydelsen går tillbaka på FN:s deklaration om vänskapliga relationer från 1970. Samma sak har också sagts senare, till exempel på ministermötet för De alliansfria staternas organisation i Malaysia 2006. Även där var de som oftast drabbas av stormakternas politik representerade, från Asien, Afrika, Latinamerika och arabvärlden.

En likadan slutsats drogs 2004 av FN-panelen för säkerhetspolitiska hot, utmaningar och förändringar. Panelen kom fram till att ”Artikel 51* i FN-stadgan varken behöver tillägg eller inskränkning för att förstås, så som den också förstås under många år.”

Panelen tillade: ”Till dem som otåligt väntar på besked, måste svaret bli att i en värld full av potentiella hot är risken för stor att global lag och rätt åsidosätts, och att man bryter mot gällande praxis att inte intervenera, om man legaliserar förebyggande åtgärder från ett land, i motsats till åtgärder som godkänts kollektivt. Om ett land tillåts att agera förebyg-

Noam Chomsky är professor emeritus i lingvistik och filosofi vid Massachusetts Institute of Technology i Cambridge.

gande, tillåter man alla länder att göra det”. Och det är förstås helt otänkbart.

Samma grundinställning antogs på FN:s världstoppmöte 2005. Man betonade också att man var villig att ”vidta gemensamma åtgärder ... genom Säkerhetsrådet, enligt FN-stadgan ... om fredliga metoder inte skulle räcka till och de inhemska myndigheterna uppenbarligen inte skulle klara av att skydda sin befolkning” från allvarliga förbrytelser.

Det uttalandet skärper, i bästa fall, ordalydelsen i Artikel 42*, som handlar om att ge Säkerhetsrådet befogenhet att ta till våld. Uttalandet gör också att skelettet stannar kvar inne i garderoben – om vi kan se Säkerhetsrådet som en neutral skiljedomare, och inte som något som följer Thukydides maxim.

Det antagandet håller tyvärr inte.

Rådet kontrolleras av sina fem stadigvarande medlemmar och de är inte jämställda när det gäller vilken befogenhet de har att agera. Det kan man till exempel se på de veton som gjorts. Ett veto är den mest extrema formen av överträdelse mot en resolution av Säkerhetsrådet.

Under de senaste 25 åren har Kina och Frankrike båda lagt in veto mot 7 resolutioner, Ryssland 6, Storbritannien 10 och USA 45. USA har till och med lagt in veto mot resolutioner som krävt att länder skall följa internationell lag.

Ett sätt att mildra bristen på samförstånd i världstoppmötet skulle vara att ta bort möjlig-

heten till veto. Det är vad majoriteten av befolkningen i FN:s medlemsstater önskar. Men det är otänkbara kätterier, precis som det vore att tillämpa *skyldighet att skydda* omedelbart på de länder som är i skriande behov av skydd, men som inte finns med bland dem som har prioritet på listan.

Det har gjorts avsteg från restriktionerna i fallet Korfukanalen och liknande situationer på senare år.

I Afrikanska unionens grundläggande rättsakt fastställs ”unionens rätt att intervenera i en medlemsstat ... om det råder graverande omständigheter.” Det skiljer sig från stadgarna i De amerikanska staternas organisation (OAS) som förbjuder intervention ”oavsett orsak, i något annat lands interna eller externa angelägenheter.”

Anledningen till skillnaden är klar. OAS-stadgan söker undvika intervention från USA, medan Afrikanska unionen, sedan apartheidstaterna försvann, inte har det problemet.

Jag känner bara till ett förslag från FN-panelen om att utvidga *skyldighet att skydda* från överenskommelsen på toppmötet och tillägget i Afrikanska unionens stadgar; det är ICISS-kommissionens rapport *The responsibility to protect* (2001).

Kommissionens rapport beskriver en situation då ”Säkerhetsrådet förkastar ett förslag eller inte kan behandla det inom rimlig tid.” I ett

sådant fall godkänner kommissionen ”att regionala eller subregionala organisationer handlar inom sin behörighet ... med förbehåll för att de söker Säkerhetsrådets tillstånd i efterhand.”

Här skramlar det ordentligt om skelettet i garderoben. Den som har makten bestämmer självständigt vilken ”behörighet” han har. OAS och Afrikanska unionen kan inte göra det, men Nato kan, och gör det också. Nato har bestämt att de har ”behörighet” i Balkan, Afghanistan och ännu längre bort.

Den rättighet att expandera som ICISS-kommissionen beviljar, gäller i praktiken bara Nato. Principen som gällde vid Korfukanalen kränks och dörren öppnas för att *skyldighet att skydda* blir ett vapen i händerna på godtycklig imperialistisk intervention.

Regeln om ”skyldigheten att skydda” har alltid varit selektiv. Den gällde till exempel inte sanktionerna mot Irak som USA och Storbritannien införde och som administrerades av Säkerhetsrådet. Sanktionerna kallades för ”folk mord” av två högt uppsatta diplomater inom FN, och båda avgick i protest.

Det finns inte heller några planer på att tillämpa *skyldighet att skydda* på folket i Gaza, ett ”skyddat folk” som FN är ansvarigt för.

Och man överväger inte att göra något konkret åt den värsta katastrofen i Afrika, kanske i hela världen: den grymma konflikten i östra Kongo. BBC rapporterade nyligen att multinationella företag i området återigen anklagas för att bryta mot en FN-resolution mot olaglig handel med värdefulla mineraler. Den handeln är en grund till våldet.

Man åberopar inte heller *skyldighet att skydda* för att göra något åt massvälten i fattiga länder.

För flera år sedan rapporterade Unicef att 16.000 barn dör varje dag på grund av brist på mat, och många fler dör på grund av sjukdomar som lätt hade kunnat förhindras. Siffrorna är ännu högre idag. Bara i södra Afrika är det död på Rwanda-nivå, och inte i hundra dagar utan varje dag. Det vore inte så svårt att agera enligt *skyldighet att skydda*, om viljan funnes.

I dessa exempel, och i många fler fall, stämmer selektiviteten överens med Thukydides maxim och vad Internationella domstolen förutsåg för 60 år sedan.

Dock är de lagar som för det mesta styr internationell politik inte oåterkalleliga. De har faktiskt blivit mindre hårda med åren, som ett resultat av folkrörelsernas civiliserande påverkan.

Skyldighet att skydda kan bli ett värdefullt redskap för progressiva reformer, på samma sätt som FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna har varit det.

För även om det finns länder som inte håller sig till Deklarationen om de mänskliga rättigheterna, finns den ändå som ett ideal som aktivister kan hänvisa till i utbildning och när de organiserar sina insatser. Ofta har det stor effekt.

Diskussionen om *skyldighet att skydda* kan fungera på samma sätt. Om det finns tillräckligt stort intresse – vilket tyvärr ännu inte spårats hos de mäktigaste – skulle den kunna få väldigt stor betydelse.

* <http://www.sfn.se/fn-info/om-fn/fn-stadgan/#kapitel5>

IKULT

Klik-Klak

World of Warcraft, Xbox, Wii, 3D-spel och alla andra högteknologiska spel som går ut på att försöka att undkomma en virtuell död på en skärm, kan dra något gammalt över sig! Det är nämligen inte på långa tider lika farligt att sitta framför en skärm och låtsasskjuta med kulspruta som att använda en fysisk *Klik-Klak*. Det handlar alltså om leksaken som till sist ansågs så farlig att den förbjöds. Inte på grund av att den var beroendeframkallande eller på tok för rolig, utan helt enkelt på grund av att den orsakade stora skador.

Två kulor, ett snöre och en liten plastbit att hålla i. Till dem som tycker denna leksak verkar tråkig, säger jag bara: ”Sola tandköttet!”

På skolgården kunde man snabbt se vem som inte behärskade konsten att använda *Klik-Klak*. Hur kunde man se det, undrar vän av ordning? Enkelt: De som hade väldigt svullna och väldigt ömma handleder var helt enkelt värdelösa på *Klik-Klak*. För dem som inte vet kan jag avslöja att båda kulorna var stenhårda, och

för varje gång en av dessa – i sämsta fallet, båda två – träffade handleden blev man oändligt mycket ömmare. Kort sagt: Efter en misslyckad dag med *Klik-Klak* på skolgården tålde man inte *Tusen nålar*. Gissa om man imponerades av dem som fick sin *Klik-Klak* att låta som en hackspett.

Jag hittade mina *Klik-Klak* i en låda på vinden och fick naturligtvis ett återfall. Om någon undrar så har jag för tillfället en väldigt svullen handled, en oförstående omgivning och ett inbokat läkarbesök. Soundtracket till denna fiffiga leksak låter lika fräsigt som omslaget lovar: fart, fläkt och lite gammaldags tjo-faderit-tan. Revival?

Lars Yngve

Det måste vara radion

Igår upptäckte jag plötsligt att det finns något nytt och modernt som ungdomen kallar ”podradio” – och att det tydligen hade funnits i decennier utan att lyckas tränga in i min värld, där Ola Ullsten fortfarande är statsminister och det största informationsteknologiska genombrottet är färgteven

”Yo, bitch! It’s Hammer-time!” utropade jag kontemporärt och inledde en så kallad filöverföring till min person-dator.

Okej – fullt så illa var det kanske inte, men faktum är att podradio fram tills nu bara varit ett ord för mig – ungefär som ”Illyrien”, ”engasaggregat” eller ”självdisciplin”. I den mån jag överhuvudtaget ägnat företeelsen en tanke har jag föreställt mig något i stil med finliga amatörer som försöker imitera ansträngande P3-pladder.

Nu har jag i alla fall snavat över BBC:s podradioavdelning, som på ett förtjänstfullt sätt skingrar mina fördomar – den är full av kulturprogram där alla är utsökt välformulerade, roliga och – framförallt – underbart brittiskt snarky (finns det någon annan nation där folk lyckas vara sarkastiska på ett sånt trivsamt sätt?).

Alla äldre män låter som om de har ymnig grå hårväxt i öronen, läderförstärkningar på tweedkavajens armbågar, söndertuggad pipa i munnen och

en professur i Sumerian Pottery. Alla yngre kvinnor låter som Diana Rigg – med perfekt diktion formar de orden till glittrande isskulpturer, eller små vassa kaststjärnor av the Queens English (”Quite!” – ”Ka-ching!”). Jag föreställer mig gärna att Diana Riggkvinnorna har på sig plommonlila unisexdräkter och är beredda att utdela en rejäl jiu jitsu-spark mot männen med hår i öronen om förlorar sig alltför djupt i sina esoteriska utläggningar, eller visar tecken på att ha uppnått vad Disraeli kallade ”my anecdotage”.

Dessutom förs här – på ett illusoriskt avspänt sätt – många tankeväckande samtal om intressanta ämnen. Man kan höra vilt främmande författare diskutera böcker man inte hört talas om i *The Book Panel* – och ändå bli engagerad. Och just denna vecka kan man i *Arts and Ideas* höra en högintressant diskussion kring en bok till hyckleriets försvar – parlamentsledamoter, journalister och filosofer diskuterar om det kanske trots allt är så att det finns en poäng med att hyckla.

Jag har alltså kommit fram till att jag är fullt villig att acceptera den ny-modiga s.k. ”podradion” – så länge man kan lyssna på klassiskt välgjord BBC-radio i den ...

David Nettle

Ödeshandsken i pojkrummet

Iom, ta min magiska hand beklädd med *Ödeshandsken*, så ska vi färdas långt tillbaka, till en mytisk tid, en tid som kallas ... 70-talet.

... När jag åker tillbaka i tiden blir det sällan längre än till 70-talet, mest beroende på att mina minnen från 60-talet är minst sagt diffusa. ”Den som kommer ihåg 60-talet var inte med under 60-talet” sägs det. Men i mitt fall var inga droger inblandade. Inte vad jag vet.

Nå, 1970-talet. Då lektes det med Big Jim och hans kända vildmarksvänner från Barbie-tillverkaren Mattel. Min första Big Jim hade en utsträckt hand, och när man tryckte på en knapp på ryggen, utförde han ett karateslag. Han kunde även spänna sina biceps. När Big Jims hand knäcktes under ett vilt djungeläventyr, fick jag en ny docka, den här gången med en hand som kunde greppa saker. Jag hade inte Big Josh, Big Jeff och den fjärde, vad han nu hette. Däremot hade jag westernhjälsen Old Shatterhand i samma utförande, lite lustigt att Mattel producerade en hel linje

Winnetouprylar baserade på tyske Karl Mays figurer. Jag hade även de lite mindre actiondockorna Kapten Kirk från *Star Trek*, Kapten Träben (egen dockserie), Läderlappen (nästan identisk med Kapten Kirk) och general *Urku* från TV-serien *Apornas Planet* (köpt i England). Och så hade jag en massa prylar till Big Jim: jeepen med tillhörande noshörning och fångstnät, en gorilla med något slags

Ibland åkte vi på semester utomlands. Framför allt i Norge och Tyskland, och kanske även Danmark, fascinerades jag av en docka som hette Action Man. Jag minns att på Oslos central fanns en monter med flera Action Man-män uppställda. Jag ville ha en Action Man, men mina föräldrar protesterade. Action Man var ju militär! Man kunde få honom som commandosoldat, marinkårssoldat, främlingslegionär och en massa annat. Grön basker var ju tuffast! Mina föräldrar tyckte det var bättre med Big Jims frisksportaräventyr (ibland tillsammans med Kapten Kirk och Läderlappen).

Jag såg aldrig Action Man till försäljning i Sverige – men jag har en polare som hävdar att den fanns på ett

nätkatapult, ett trevligt litet campingset med tält, och en del annat.

Det trista var bara att Big Jim hade så vissna tillbehör. Old Shatterhand hade ett hölster med två revolverar och ett gevär. *Urku* hade en M-16. Jajamen! Han hade en automatkarbin! Så fort vi lekte med mina dockor, ville alla ha M-16-karbinen. Ingen ville ha Big Jims gasolkök.

visst varuhus. Självklart det varuhus där mina föräldrar aldrig handlade. Eller så minns min polare fel. Men jag kände några killar som hade Action Man. Hos dem var Big Jim inte välkommen.

Pidde Andersson

Lux & Ivy's favoriter

Om du någonsin undrat över vad som kunde ge lite inspiration till Lux Interior och Poison Ivy i The Cramps så har du troligen hört talas om samlingarna *Born Bad 1–8* samt *Song The Cramps Taught Us 1–3*. Men det finns ytterligare en som slår allt. *Lux & Ivy's Favorites* började med att Kogar the Swinging Ape i mitten av 90-talet läste i *Incredible Strange Music* – boken om några av Lux och Ivys personliga favoriter. Han blev nyfiken och lyckades efter mycket detektivarbete få fram låtarna de nämnt. Han och en kompis gjorde två upplagor av en egen samling för att ha själva men de började efter ett tag att spridas. Kogar läste/hörde flera intervjuer med Lux och Ivy och fler låtar dök upp. Han gjorde fler volymer av dessa svårfunna alster. Eftersom han inte ville att folk skulle börja sälja dessa samlingar så lade han ut dem på nätet. Ju mer han hittade ju fler volymer har det blivit och nu är det tretton till antalet. Varje volym har cirka 30 låtar vilket betyder massor av tid och pengar för att få tag på dem.

Allt är gjort för att hedra de som dragit fram dessa pärlor i dagsljuset, The Cramps. Så gå ut på nätet och sök efter *Lux & Ivy's Favorites* för någon bättre samling med referenser till The Cramps kommer du aldrig att hitta. Det är svårt att hitta en bättre

samling överhuvudtaget. Att många låtar är mer eller mindre omöjliga att finna samt att det inte är många av dessa artister som man hört talas om tidigare, gör inte saken sämre. Rockabilly, blues, exotica och ren och skär galenskap i en imponerande blandning. Det är också värt att kolla Kogars blogg <http://kogarsjunglejuice.blogspot.com/> för där finns ännu mer guldkorn. Men för *Lux & Ivy's Favorites Volume 1–13* borde han få Nobelpriset i musikhis-

toria. Nu finns det inget sådant men Kogar är anledningen till att det borde finnas ett.

Janne Falk

NY NU IDAG!
KÖP SENASTE
KAPTEN STOFIL
HOS DIN LOKALA
HÖKARE!
ELLER VARFÖR
INTE TA EN
PRENUMERATION?
WWW.KAPTENSTOFIL.NET

Färs & Frosta
Sparbank

170 år

SINCE 1839

Vår bank vet vad vi behöver. **Vad vet din?**

I 170 år har vi skapat en trygg ekonomisk tillvaro för privatpersoner och företag i din närhet. Vi kan erbjuda dig den lokala bankens flexibilitet och närhet i kombination med den stora bankens styrka och service. Vår ambition är att vara den enda bank du behöver.

Gå gärna in på www.fofspar.se och läs mer.

Färs & Frosta Sparbank

Kundtjänst 0415-173 00, www.fofspar.se

Den enda bank du behöver.

Skivtips

IRANSK PSYCHEDELIA

Raks Raks Raks
Garage/Psychedelia from the Iranian 60's scene

En riktig kulturgärning att ge ut det här unika materialet. Hur många visste om att Iran hade en Rock'n'roll-scen under 60–70 talet överhuvudtaget? Och hippiemode? Eller att det gjordes så förvånansvärt bra psykedeliska garage pärlor som finns med här? Det är dessutom inget plagiat på västerländsk rock från denna tid heller, utan de kör sin egen stil med Iransk approach. Iranska traditionella instrument samsas med elektriska gitarrer. Banden hade tydligen svårt att göra succé på hemmaplan eftersom många tyckte att det räckte med den musik som kom utifrån – lyckligtvis tyckte inte dessa band det. De låter fräscht och annorlunda och visst finns det ett och annat inslag av låtar man känner igen, man kan till exempel höra både Animals och Monkees på 2 spår. Beatles nådde däremot aldrig till Iran. Stora influenser är Shadows och Ventures (som i alla asiens länder under

60-talet). Och det kan man höra i både ljud och attityd. Ibland låter det film: Zigenarmusik som klippt ur en Kusturica film, sen bjuds det på ökenlandskap med rena Morricone- toner och visslande som i en riktig Italiensk spaghettiwestern. Det enda namn jag känner igen och många med mig som är aficionados av arabisk prog och psych är GooGoosh som gör en mindre intressant soulfunk låt här, däremot är ”The Littles, Rebels och Moha Jamin riktigt spännande. Tyvärr lever inte många av de medverkande banden längre och allt för lite information finns om dem. Hur kunde detta ske då? Jo, Iran hade en väldigt stark vänsterrörelse under denna tid, och det hände mycket inom musik, film & all kultur. Ett nytt samhälle höll på att bildas och om inte USA i sin idiotiska eviga kommunistjakt blandat sig in och hjälpt mullorna att ta över efter störtandet av Shahen, så hade Iran sett helt annorlunda ut idag. Musiken här talar sitt eget språk och borde höras av många.

Johan Stenström

SOUL/POP
Whitney Houston
I look to you
Sony/BMG

Rösten är lägre, de hårda åren av missbruk, ekar i stämbanden, och wailandet har, om inte försvunnit, så åtminstone tonats ner rejält, och det gillar jag. Detta är en efterlängtdad comeback ifrån en av planetens vassaste sångerskor. Med en skönt stum Hofner fiolbas (?) och en ljudbild som tagen från dansgolvet på Odyssey 2001, med snurrande diskokula och blinkande dansgolv, är

”Million Dollar Bill” och ”A song for you” omöjliga att stå stilla till, och om någon tvivlar på om hon fortfarande kan framföra en ballad så att håret i nacken reser sig, är det bara att snurra igång titellåten. Det är dessutom skönt att hon inte ger sig in i en batalj med de yngre kvinnliga sångerskorna som toppar listorna, utan gör sin egen grej på ett högst värdigt vis. Ett nödvändigt album för Whitney och samtidigt ett styrkebesked. I look at you är första steget på andra halvlek i Houstons karriär – må den vara länge.

Lars Yngve

ROCK
Death
For the whole world to see
Drag City/Border

En ”bortglömd” platta som legat i malpåse i 34 år! En riktig guldklimp för oss som gillar Stooges, MC 5 och alla andra härliga band från Motor city – Detroit. Tre svarta bröder med namnet Hackney gillade Stooges och startade bandet Death 1971. De var barn av

sin tid och miljö och spelade riktigt aggressiv pre-punk med lite soul-inslag som det fanns mycket av i Detroit. 1974 gjorde de en demo och det kunde gått hur bra som helst. Tyvärr hade de namnet emot sig och fick inte släppa sin Lp om de inte bytte namn. Givetvis ville de inte detta vilket innebar slutet för bandet. Tills nu. Death håller bra och fans av både Bad Brains & Thin Lizzy kommer att bli mycket nöjda.

Johan Stenström

ROCK
Europe
Last Look at Eden
Universal

Någon borde hjälpa Europe med att få hyfs på sin musik: Som musiker är bandet högst kompetent och Tempest är i sina bästa stunder en riktigt bra sångare. Men gitarrljudet är för tufft för bandet, musiken för tam och gunget för trögt, åtminstone för att konkurrera med andra i samma genre. Attityden är ju minst lika viktig som volymknappen på förstärkaren. Efter ”Robinson-rockande” öppningsspåret ”Prelude” sluter jag ögonen och minns Joey ståendes på en

Lars Yngve

ROCK
J Tex
Misery
Heptown Records

Född i Detroit, uppväxt i Danmark och skiva inspelad utanför Lund. Bra recept för att låta som något som är

från Appalacherna. Det är akustisk roots/americana med den absolut rätta nerven i musik och text för att det ska bli riktigt bra. Det här skulle passa perfekt för en bra kväll på det lokala haket med hönsnät framför scenen.

Janne Falk

ROCK
Blank Dogs
Under and Under
In the red

Jo, så här var det: Året är 1980. Ian Curtis tog aldrig livet av sig och Joy Division gjorde sin USA-turne som planerat. I New York träffade de på Damon Edge och Helios Creed i bandet Chrome. De hängde ihop med dem och beslöt sig för att samarbeta och göra musik tillsammans. Denna dubbel LP blev resultatet. Saken är den att jag hittar bara på det här, men det låter som en perfekt hybrid av dessa band.

Johan Stenström

POP
Pernilla Andersson
Ashbury Apples
Warner

Kristianstad-tösen Pernilla Andersson har genom åren rört sig från jazzen mot det poppiga. Hennes senaste platta, på engelska, tillägnas dessutom fiskevårdsprojektet *Ge fan i våra vatten*, ett projekt mellan svenska musiker och Sportfiskarna. Plattan är producerad av sångerskan själv och låter amerikanskt 70-tal, sådär som musiken

lät i TV-serier från den tiden (tänk Barbi Benton i *McCloud*). Förutom några covers består låtmaterialet av egenskrivet material, både gammalt och nytt. Fokus ligger på hennes sång, hennes röst som är väldigt behaglig att lyssna till. Ofta är sången dubbad som definitivt bidrar till 70-talsfeelingen. Även om det inte är mycket upptempo bland låtarna, rycks man med av musiken. Och den växer för varje lyssning. Ingen platta för festerna men definitivt för dagen efter, på repeat!

Tord Johansson

MUSIKHISTORIA
Diverse artister
Woodstock 40
Warner

Efter 40 år är det dags att remastra ljudbanden från festivalen och ge ut en större samling, 6 CD, 77 låtar varav 38 ej tidigare utgivna. Här har man det mesta, från Richie Havens akustiska inledning till Jimi Hendrix bombastiska slakt av ”The Star Spangled Banner” som soundtrack till eftertexterna när de flesta begav sig hemåt i soluppgången. Min enda invändning så här spontant

Tord Johansson

POPMUSIKAL
The Sparks
The Seduction of Ingmar Bergman
Sveriges Radio

40 år har gått, Sparks är sig lika och har gett ut över tjugo album. De är ett slags institution för en gäckande, gycklande, sprittande pop, som av många hörs som oemotståndlig; andra kanske finner den i längden banal. Men de går obekymrade rakt fram. Så får de en beställning på en musikal av Sveriges Radio. Vad kunde de tänka sig som typiskt svenskt ämne? De stannade

Thomas Millroth

ROCKABILLY
Reverend Horton Heat
Laughing and crying with the Reverend Horton Heat
Yep Roc Records

Bandet som spelar över 200 gig per år är tillbaka med en ny platta. Efter att de senaste plattorna varit lite ojämn så har de kommit upp med en mer helgjuten den här gången. Det är mer av country influenser på den

Janne Falk

POP
Taken By Trees
East of Eden
Rough Trade/Border

Victoria åkte till Pakistan och spelade in med regionala Sufimusiker, och resultatet låter lite grann som om ni tänker er att John Pawson, allmänt betraktad som minimalismens fader, varit producent. Det är avskalat, meditativt, romantiskt, mjukt men med en tydlig struktur i låtbyggnaden, inramat av en

Lars Yngve

är; varför har man inte med Ten Years After, med Alvin Lee, som med sin gitarrpyroteknik i ”Going Home” var en av filmens stora musikaliska höjdpunkter. Snudd på tjänstefel. Annars finns det mycket att gotta sig i, det känns meningslöst att rabbla artister, var och en hittar vi säkert något till mans som mer än något annat. Sångmässigt finns i och för sig inte mycket som överträffar Janis Joplin och Joe Cocker. Och Jimi Hendrix gitarrspel som hörs lika fräscht denna dag som när det spelades! Bör finnas i varje hem!

Film

The September Issue

En och en halv timme avskyvärda människor. Det är den enkla sammanfattningen av den här dokumentären om Anna Wintour; chefredaktör för amerikanska Vogue, och kvinnan Meryl Streeps rollfigur i *Djävulen bär Prada* är baserad på.

Visst är modevärlden en helt annan värld. Den känns som en annan planet. Jag träffat många extrema människor i filmvärlden, men det här är flera snäpp värre.

Engelskfödda Wintour verkar vara i total avsaknad av empati, som en modebranschens version av brottslingen Charles Bronson. Hon ser ut som en bitch, beter sig som en bitch, och styr med järnhand. Jag blev förvånad när hennes dotter – som verkar fullt normal och trevlig – dök up och intervjuades.

Wintours närmaste kvinna, fotografen Grace Coddington, som är ”creative director” på Vogue och som känt Wintour sedan hon tillträdde, är betydligt vettigare och är tydligen den enda som vågar säga emot Wintour. Männen runt Wintour är fullkomligt osannolika, de är fjoligare än fjoligast. Gaultier, som dyker upp lite kort, ger nästan intryck av att vara straight.

Okej, de män som sitter i styrelsen är inga fjollor. De ger snarare intryck av att vara stenhårda businessmän. Dokumentären handlar om utgivningen av 2008 års septembernummer. Det hade varit roligt att få veta

handlar sällan om kläder som bäres av kvinnor ens i Paris eller New York.

Riktigt vad den här filmen ska upp på bio att göra vet jag inte; det ser inte ut som något annat än ett tv-program, och kommer säkerligen att funka bättre på en tv-skärm. Och det hade varit roligt att veta vad Anna Wintour tycker om *Djävulen bär Prada*. Troligen vågade man inte fråga henne om detta.

Pidde Andersson

Bronson

Jag lärde känna Nicolas Winding Refn i mitten av 1990-talet på en filmfestival, och träffade honom sedan på ytterligare några tillställningar, bland annat när han satt i juryn på Fantastisk Filmfestival. Faktum är att det i hans film *Bleeder* finns en liten hälsning till mig och mina polare: i videobutiken som figurerar i filmen finns ett gäng löpsedlar för *Magasin Defekt* och FFF-afischer. Men nu har jag inte träffat Nicolas på en väldig massa år och jag har inte haft så stor koll på vad han sysslat med, mer än att jag fått veta att hans *Fear X* och *Pusher 3* blev dunderfloppar.

Hans nya film *Bronson* har det stått en hel del om i engelska filmtidningar de senaste månaderna. Michael Paterson, som tagit sig krigarnamnet Charles Bronson, klassas som Englands farligaste intern; en brutal karl som suttit inspärrad större delen av sitt liv. Han har tagit gisslan i finkan och startat upplopp, men även skrivit böcker och skapat konst.

Jag trodde att detta skulle vara en brutal dramadokumentär, men där sket jag mig allt på tummen.

Döm om min förvåning när *Bronson* visar sig vara ett stycke prentiös filmad teater. Vi får följa Charles Bronsons liv från barndomen, med Bronson (Tom Hardy) som berättare.

Ibland står han på en scen och håller pretentiösa monologer – och är sminkad i ansiktet som en jävla mimare. Ibland sitter han i en mörk cell och pratar in i kameran. När han inte gör detta, blir det dramatiserade episoder ur hans liv och karriär – och allting är artificiellt, teatraliskt och, just det, pretentiöst. Ingenting känns som om det är på riktigt. Det handlar om en massa låtsasfigurer i en låtsasvärld. Rollfigurerna pratar konstigt, faller konstruerade repliker, de till och med rör sig onaturligt.

Ibland blir det slagsmål så att blodet sprutar, men allting är för distanserat, inramning- en gör att man inte engageras. Om man nu inte gillar pretentiös teater. Och det gör man ju inte!

Samtidigt kan jag inte avfärda det här helt. Tom Hardy gör väl rätt bra ifrån sig. Vissa scener är intressanta. Men ska filmen vara något slags kritik mot det brittiska rättssystemet, faller denna platt.

Jag hade gärna sett en riktig dokumentär om Bronson. Vad den här filmen ska upp på bio att göra begriper jag inte. Den inleds förresten med BBFC:s (brittiska filmcensuren) censurkort, vilket betyder att man bara tagit en engelsk filmkopia och textat den på svenska.

Pidde Andersson

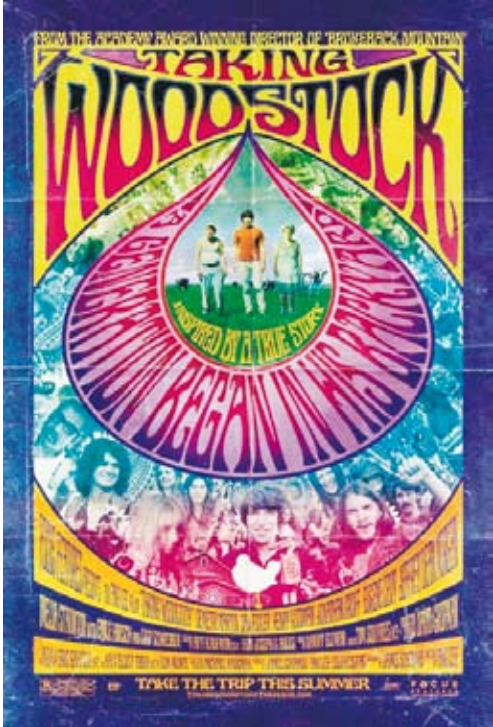
Talking Woodstock

I år är det 40 år sedan *Woodstockfestivalen* hölls, och lämpligt kommer Ang Lee med en film om hur festivalen kom till, en film baserad på en bok.

Ang Lee är en fascinerande regissör. Han hoppar mellan genrer på ett sätt ingen annan verkar våga: drama, kampsport, western, superhjältar, bögar i tält – och nu ett lättsamt, verklighetsbaserat drama. Han är alltid intressant, men ibland blir det inte sådär lysande. *Hulk* hade ju sina brister – främst *Hulk* själv – och även om *Brokeback Mountain* var okej, är det ingen film jag vill se om.

Taking Woodstock får väl sägas vara en mellanfilm för Ang Lee. Den utspelar sig i en liten håla i New York, där

en judisk familj driver ett fallfärdigt motell, medan sonen Elliott försöker dra in pengar på att anordna diverse arrangemang. En dag läser Elliott i tidningen att befolkningen i en grannhåla stoppat en rockfestival. Genast ser Elliott sin chans och kontaktar rockfolket, som anländer för att inspektera ägorna. De kommer fram till att Max Yasgurs (Eugene Levy med rak pipa!) kohagar blir perfekta.

Byborna gillar inte att det ska anlända hundratals hippies till trakten och även Elliotts föräldrar tycker det är förfärligt, innan de inser att de kommer att göra massor av pengar på det hela. Dock gissar de att de tagit sig vatten över huvudet när pressen uppskattar att det kommer att tillströmma hundratusentals personer.

Festivalen börjar förberedas, det byggs scener, Elliott upptäcker att han nog är homosexuell (ett inslag som

tydligen ges större utrymme i boken), horder av hippies dansar – och det händer egentligen inte så mycket. *Taking Woodstock* känns som ett par nedslag på festivalen. Det är småtrevligt, ibland rätt roligt, men som helhet är det ganska poänglöst.

Imelda Staunton spelar Elliotts morsa, som är en fullkomligt vidrig, gniden människa – men hon gör det bra, och hon är kul när hon råkat äta haschbrownies. Liev Schreiber är säkerhetsvakt – och transvestit. Han ser både festlig och grotesk ut i sina klänningar. Vid ett tillfälle dyker det upp gangsters som vill utöva beskyddarverksamhet, men de jagas snabbt bort för att aldrig mer återkomma. Det är symptomatiskt för Lees film; personer introduceras och sedan blir det inte så mycket mer.

Det är också lite lustigt att man inte får se ett enda framträdande under festivalen. Inte ett enda band. Elliott försöker ta sig till scenen, men när han äntligen lyckas komma fram, är det hela över.

Precis som den här filmen. Den börjar och innan den kommer till skott, tar den slut.

Pidde Andersson

District 9

För tjuo år sedan dök det upp ett rymdskepp ovanför Johannesburg. Detta var sprängfullt med svältande, räkliknande varelser. Dessa placrades i ett ghetto i Johannesburg, och nu tjuo år senare, ska varelserna förflyttas till vad som kan liknas vid ett koncentrationsläger. En man som representerar det slemma företaget som håller i projektet, råkar öppna en utomjordisk behållare som sprutar ner honom med utomjordisk gegga. Detta gör honom utomjordiskt sjuk – och snart börjar han förvandlas till en räkvarelse han med. Han blir en jagad man och slåss snart på räkor-nas sida.

Jag känner genast ”Oliver Stone Alert-anlägg-Ningen” gå igång. Som fallet brukar vara med Stone, tar det tio minuter innan *District 9* sagt vad den vill säga. Allegorin är minst sagt

simpel och finesslös, ännu mer så då storyn utspelar sig i Johannesburg. Och det känns lite som om jag sett det här förr, fast gjort på olika sätt. På 1980-talet kom ju tv-serien *V* och långfilmen *Alien Nation-* med därpå följande tv-serie, som jag vill minnas var bättre än originalfilmen. Till och med *Apornas Planet* har ju en liknande story. Vidare är jag förstas ohyggligt trött på handhållen kamera det viftas med hela tiden för att få det hela att se dokumentärt ut. Under filmens första del, som ofta består av nyhetsinslag på tv, viftas det som mest, medan det lugnar sig något mot slutet.

Filmens sista tredjedel ändrar spår totalt. Då blir det en actionfilm där det pangas vilt och folk sprängs i luften. Det är ju kul – men det hade varit bättre om denna actiondel passade ihop med de två tidigare tredjedelar-

na. Som det är nu, känns det mest konstigt. Splittrat.

Slutligen kan jag inte påstå att jag brydde mig om rollfigurerna. De flesta är ganska osympatiska, framförallt killen i huvudrollen är ett riktigt kräk. Jag ändrar inte inställning till honom när han väl går över till andra sidan och blir ”snäll”.

Däremot är *District 9* imponerande på flera andra sätt. För visst köper jag rymdvarelserna och den här världen. Allting ser väldigt realistiskt ut. Och då hör det till saken att filmen uppenbarligen inte haft en megabudget. Dock har Peter Jackson producerat och han sätter förstas inte sitt namn på vad som helst.

Pidde Andersson

Efter GI, Fem-steg, Paleolitism, Tao, Budda, och allt vad det nu heter lanserar vi det senaste i västerländsk filosofi: **Lattjo!**

Burspråket

- I vilket land får de aldrig skoskav?

- Boots vana.

Stackars Jack-Åke

Asså, fy fan va fatti ja e. Ja spela bott allta ja tjäna po sommarjubbet po nåttpocker! ja vicken losre ja e. Åsså ha skolan böjat ijen. Inge kul å inga sny-gga tösor heller. De e slut me Ulla-Lena innan de ens ble nått. Fattar ni!

Ja vill gå po bio, ja vil ha en fjälla, ja vill tjäna stålar, ja vill bara dö... Nä, skåja bara! Mej slippe ni ente så lätt!

Ha det!
Jack-Åke
ständig praktikant
jack_ake99@hotmail.com

IRENE GREN

SVARAR SÅ GOTT HON KAN

Du Irene. Det är bokmässa i Göteborg, ska du dit och har du överhuvudtaget läst någonting bättre än Sigge Stark. Har du ens läst Sigge Stark? Tror du att det är fler än du som anser att de borde ge ut alla avsnitten av Falcon Crest i pocket?

Lars Yngve. Läser ingen författare som bor norr om Hässleholm. Man måste ha sina principer. Har heller aldrig vatt i Göteborg. Vill icke sätta min fot där. Folk som ordvitsar om fisk på outhärdlig dialekt hela dagarna aktar jag mig noga för. Det räcker med att jag va ihop med en gök från Falkenberg nån månad som hette Reine, han skämtade så det räckte för en hel livstid. Mest om skaldjur. Sen dess kan jag ente äta räkor. Det smakar mej liksom ente. Fastnar i gommen och blir unket. Han bodde i Bromölla. Det slutade med att jag tog hans Mazda 626 och stack. Sen sålde jag den på Blocket. Så det va ju bra. 7.000.

Än så länge är det bara jag och Berit som vill ha alla avsnitten i pocket, men jag hörde att där va nån i Degebrega som åsså va intresserad. Så en dag. En vacker.

Va det nåt mer?

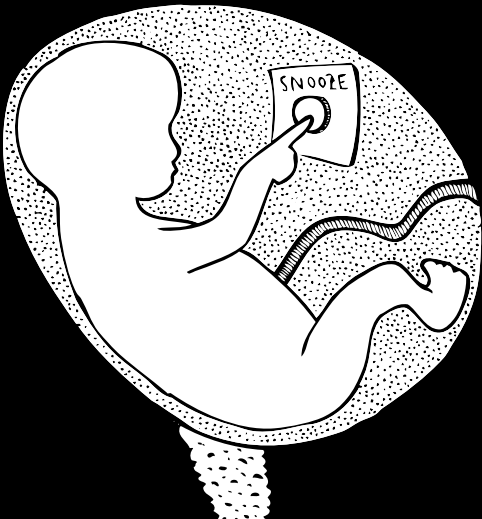
Irene

SENASTE NYTT:

POLITIKER
TYSTAD
AV MEDLEM I
MC-GÄNG

JAG FATTAR INTE VAD SOM ÄR FEL? LINGEN BORDE JU HA KOMMIT UT FÖR TRE MÅNADER SEN!

DET VAR LÄNGESEDAN. HUR HAR DU DET NUFÖRTIDEN?

JOTACK! JAG ÄR VÄLDIGT LYCKLIG, FRAMGÅNGSRIK OCH SNYGG PÅ FACEBOOK.

661 BILDER

Jordens undergång i Jörpslinge

Postapokalyptisk bondkomik
av Johan Wanloo Del 2 av 6

I JÖRPSLINGES KOMMUNALA GYMNASIALSÄL ...

ETT, TVÅ... STRETCHA FÖR ER HERRE SATAN!

HAR DU HÖRT OM HILMAS ANDERS, HAN DEN STILIGE SOM STOD I SKOÄFFÄREN? HAN HAR BLIVIT KNÄPP I HUVET OCH PRATAR BARA GALLEMATTIAS!

JAG KÄNNER TILL KRETS-KORTSHJÄRNANS HEMLIGHETER! DET ÄR EN BRINNANDE TELEPAT!

UH... UHU...
FORTSÄTTNING FÖLJER

ICKE-PEDIA

Den fullständigt felaktiga encyklopedin

Virus är de minsta biologiska enheterna som kan infektera levande organismer. Virus brukar inte räknas som en livsform, med undantag av Hans Virus Lindberg [klurig forward som spelade för Brynäs IF under deras storhetstid på 1960-talet och 1970-talet – nu expertkommentator på Canal +] som ofta hördes gnola på Tomtegubben som hade snuva. Snuva hade även kocken Berne* som var väldigt lat och mest gick omkring bland grytorna och såsade – men han uppfann likafullt Bearnaisesås efter att ha snutit sig i Hollandaisesåsen. Berne nös, snubblade och spillde sås i köksmästarens dator varpå dataviruset Badtimes uppstod av manipulerade chips [läs: Nu är det fredagsmys & Dag efter dag]. Det är ett virus som snabbt och enkelt raderar din hårddisk. Och inte nog med det, det angriper alla diskare på närliggande restauranger, avmagnetiserar alla dina plastkort så att du inte kan använda dem, raderar alla inställningar på din TV och använder dessutom ultraviolett strålning för att göra repor i alla dina cd-skivor. Och (logisk konjunktion) kommer att lämna ditt toalettlock uppe i all framtid. Viruset har också en rätt intressant nyans av just lila [violet, gredelin, purpur, indigo och Löfbergs] efter Löfberg som hade en faster vars moster i USA hade en gigantiskt byrå där tredje lådan – uppifrån räknat – grep grip grape. En annan Grape är Gilbert, även O’Sullivan. Vann (skånska för vatten) är ett ord som ofta sätts samman med ”blanne” (skånska för bland) vilket då sammansatt bildar ordet Blannevann = groggvirke: den svagare av de två ingredienserna. Ingrid Di Enser var gift med Mexikos president [president är i Iran sedan 1980 det högsta ämbetet som utses genom folkliga val. Presidenten är dock inte högsta beslutsfattaren gällande landets utrikes- och säkerhetspolitik eller militären. För detta ansvarar den Högste ledaren, som sedan 1989 heter ayatolla Ali Khamenei. Principen om den religiösa maktens kontroll infördes genom en författningsändring av den islamska republikens grundare ayatolla Ruhollah Khomeini, vars namn låg till grund för skämtet: Vad tycker du om Khomeini? Ayatoll han inte!]. Manuel Växellåda, av folket kallad för ”Bak Axel” på grund av den Whiplashskada denne ådrog sig då Ingrid vid ett tillfälle tappade humöret och slog honom i huvudet med en brödkavel så att han gjorde en Linda Blair, d.v.s. huvudet snurade Året Runt.

Bedehlaet

– Vi är villiga att fördöma tidningsartiklar om vi får en begäran, säger projektledaren Syd Spacious i turistprojektet "Allt ljus på Smedstorp".

Eftersom den svenska regeringen gömmer sig bakom pressfriheten för att slippa fördöma pressen, är Smedstorp's kommun villiga att fördöma såväl danska Obama bin Ladin-teckningar, som rykten om Israels handel med fienders organ och varför inte Anna Odells fejkade spasmer i psykiatrin för att snika till sig två Stesolid.

– Vad ska vi ha politiken till om vi inte får utmärka oss på kartan, men också bestämma lite! Vi är visserligen Österlens mittpunkt, men tiden är mogen att hävda att Sveriges mittpunkt även den ligger ute på samma åker.

Politisk reporter: Kåge Klang

Siekan Torsolainen från Smedstorp som innebar det inofficiella världsrekordet på hundra meter (8,97 sek) fick inte vara med i loppet på Friidrotts-VM, eftersom hon är kvinna.

– Vi är chockade, säger ordförande i Smedstorp's fullmäktige, som brukar basta och duscha med henne.

Sportreporter: Kåge Klang

FRÅGELÅDAN

Skjorta, slips resten naket?

Bäste Grefve Fågelsparre, jag har hamnat i bryderi gällande en inbjudan från min chef och dennes blivande hustru som via officiell inbjudan inviterat mig till deras förlovningsfest. På inbjudan står bland annat följande att läsa. Klädsel: Skjorta och slips.

Innebär detta att jag kan komma till denna fest med bar underkropp, givetvis under förutsättning att jag har skjorta och slips på överkroppen?

Tacksam för svar

Naturisten

Hej Naturisten!

Rekommenderar dig å det starkaste att inte komma till förlovningsfesten med bar underkropp. När chefen i inbjudan skriver Skjorta och slips borde denne egentligen ha brukat den mer etablerade klädkoden, mörk kostym viket innefattar just skjorta, slips, kostymjacka och byxa. Självfallet kompletterade med nyputsade svarta lackskor.

Om man som arrangör av en fest inbjuder till en naturistbetonad tillställning anger man i inbjudan klädseln som; Naket samt även Bottomless vilken mestadels brukas i mer internationella

sammanhang. Notera att vid grillfester för naturister är det rekommendabelt att använda någon form av förkläde till skydd mot stänk från varma köttbitar.

Jag vet att jag en gång i min ungdom fick en inbjudan till den Amerikanska ambassaden och de angav då i inbjudan klädsel som; Frivillig eller Voluntary. Kan säga att det var fler än jag som kom med blottade skinkor till den festen, bara för att det försökte hitta på en egen klädkod enkom för att framstå som mer fritänkande.

Folk har tappat konceptet helt nuförtiden och hittar på egna klädkoder både till höger och vänster istället för att följa de etablerade och enligt min åsikt välfungerande koder som varit i bruk sedan urminnes tider. Till följd av denna modenyck uppstår det kaos vi befinner oss mitt i.

Härmed uppmanar jag avslutningsvis allmänheten till bot och bättring. Följ de vedertagna begreppen så kan vi tillsammans råda bot på oredan som råder i kläddjungeln.

Med vänlig hälsning
Grefve Fågelsparre

PS: Om jag hädanefter vid vittjandet av min mejlbox hittar flera förvirrade frågor om klädsel och klädkoder ämnar jag författa och utgiva en klagörende bok i ämnet. Så fort mina memoarer är färdigskrivna så klart. Skärpning för böfvelen! DS

Hungen krev in ungår bored å la si, men lia fårbasket så dro de om mina fyddor.

Har du tvärdrag ettor som di e så kalt om ånkarna?

"Nej, di e en draghung", sa Fitemauden å då begrev jau ginnast.

Di va ju rent jävred va du har många mullsyrykabunkar på gresmattan, sa jau.

"Ha ska jau gorra ve dom? Jau satte hungen ve en au bunkarna å tänkta ad hungen kan vell ejda åpp dom. Å rätt såm de va så så bårjade hungen skälla å åp kum en mullsyryk, men nårr den så hungen så gau han hungen en rikti högårkrok mitt pu läkerolen. Så nu så går ente hungen ud i trågåren hellår längor".

Fittemauden e ente så teknisk, man han skulle tvunged visa ad han hade kybt en datår på loppemarknad. Men di vau en udegrill han hade kybt! Jag tände pu den å de bårjade å ryga såm jämåren å då kum han såm en sieving runt hörnan och bårjade spruda vann pu den.

"Nu kummår den ente ti å fungera ti å köra kålmasken pu", peb han.

Di hade den ente gjort ändå, di e en udegrill.

"Mån de? Ja, då får vi vell grilla en korvastump iställed fårr å spilla spill" sa han så di gjorde vi å drack vars en lushungabir ti. Hungen ville ente ha nun kårv, når jag hållde åpp en bid kårv for hungen ing unger sängen å la si.

nils.ude.snabela.heliumfelium.km

Kära Hjärtanes

Kära Kära Hjärtanes

Jag är en kvinna som har en enkel undran; hur vet man att man älskar någon?

Frågviss och förveten

Kära frågviss och förveten. En gång för alla vill jag säga detta: kärlek är överreklamerat! Det är ingen idé att slösa tid på känslolopjunk och sånt tjafs. Om man inte mår direkt illa av att vara i någons närhet är väl det gott nog. Vi kvinnor lägger alldeles för mycket tid på att analysera känslor och sånt. Det är ingen mening med det eftersom män är enkla varelser, och detta har jag sagt så många gånger tidigare. De kräver endast lite mat, lite motion, tak över huvudet och lite ömhet och värme, och de håller sig nöjda. Enklare än så behöver det inte vara!

Kära Hjärtanes!

PS. Jag gav den finlige ynglingen som kladdat ner och stökat till mitt skrivbord under min semester en rejäl avhyvling. Han lär gå låååånga omvägar om han möter mig på stan hädanefter! DS.

Historia 1:

Två jägare samtalar:
– Igår sköt jag en 280-taggarer!
– Oj, det var mig en stor ålg!
– Näe... det var en igelkott

Analys:

Så här i stundhande ålgchjakshtider åro det högh tidh att betraktah detta fenomen. Att fullhvxne män begifva sig uth i skogh och markh för att beskjuten intet ont anande, som icke hafva gjort en fluga förnår och dessutom stå obehväpnahde och försvarslösa införh dessa förtappahade spillror till män, åro att för djurens sakh hbara att behklagah! Att desedan dessutom hafva mage att beskjuta ånnu mindhre och försvahrslösa animalier åro ånnu mera beklaganshvrth! Skam uppå eder!

Historia 2:

En man kommer hem från jobbet och hittar sin fru framför spegeln, beundrandes sina bröst. Han frågar vad hon gör.
- Jag var hos doktorn i dag och han sa att jag har en 25-årings bröst, svarar hon stolt.
- Vad sa han om din 50-åriga röv då, frågar mannen?
- Faktum är att du nämndes inte överhuvudtaget, älskling.

Analys:

Som undertecknad åser dettha hilla missförståndh å de åkhta hmakarnas hlilla förtretligheter gentemot hvarandrah, kunna de hbara tolkas som atth de icke htala hmed hvrandrah utan i mobila telefonenheter hmed hvarandrah oberoende hmottagare. För ingen hman skulle hvål säga så om sin hustru?

Hvål bekomme
önskar eder ödmjukaste tjänare
Test-Fnisse

Post cancer epularum

Samtalar smått med Ulrik i den stora vita luren. Han svarar dåligt på mitt tilltal och mina frågor.

Skallen verkar ha krympt några storlekar sedan gårdagen. Tänk vad lite kräfta kan stor skada göra ...

S. Kald

Gruppboendet Ingenstans

06:53 öppnar jag den glasförsedda entrén. Jag hastar igenom en lång korridor innan jag kommer fram till ännu en dörr. Fyra trappor ovanför hör jag röster.

7:00. överlämning sker.

7:12. Jag skyndar genom den tunga ståldörren. Avdelningens lukt slår emot mej: avföring, matos och desinfektionsmedel. Jag går en snabb runda och låser upp dörrarna till de boendes lägenheter. En överblick över var och en samt en hastig blick att alla lever. På vägen ut igen drar jag upp persiennerna.

Eftersom hon i 134ån är vaken börjar jag med henne. Jag krossar hennes medicin i morteln och blandar det vita pulvret med jordgubbsskräm. Hon hjälper motvilligt till att öppna munnen där jag med hjälp at teskeden lyckas få i en liten klick kräm. Hon grimaserar.

7:38. När kaffebryggarna pustat klart fyller jag på i termosen. Jag blandar i ordnig saft och brer smörgåsar.

7.40. Jag väcker gubben i rum 230 och försöker få i honom en smörgås innan jag ska ge honom hans insulinspruta. Han fnysar åt mej och vänder sej mot väggen för att somna om.

7.44. Fyra av de gamla har fått sin morgon medicin. En vägrar ta den och tanten i 236ån slår och skriker efter mej när jag kommer in. Det luktar starkt av urin därinne.

8:00. kommer Stina med andan i halsen. Jag lämnar en snabb rapport till henne innan vi rusar iväg för att börja ta upp de gamla. Den första tanten, skriker högt och i vild panik slår hon mot oss. Stina får ett fult rivsår i ansiktet.

8:24. Damen sitter på toaletten. Stina bäddar i ordning sängen och vädrar rummet. Jag går in till gubben i rum 230 för att truga i honom lite frukost samt ge insulinsprutan. Efter flera minuters lockande och pockande med en smörgås måste jag ge upp och springa vidare mot 232ån som skriker efter hjälp. Den arga lille gubben blir snopet lämnad mitt i en mening.

8.50. 232ån är uppe, påklädd och dricker kaffe. Stina ropar att tanten i rum 131 har gjort ifrån sej. Jag torkar tanten medan Stina tar fram lyften och gör rullstolen redo.

9.01. Rum 232 klart. Vi går gemenast in till 333ån. Stina läser ur journalen att damen i fråga inte skött magen på fem dygn. Eftersom vi inte har tid att låta henne sitta på toaletten så länge som hon skulle behöva ger vi ett lavemang. Tanten krumbuktat sej och försöker komma undan men det är lönlöst.

När tanten tillslut sitter på toaletten går Stina in och försöker med insulingubben. Jag gör ett nytt försök med 236ån.

9:15. Gubben har fortfarande inte fått sitt insulin. Han är arg och upprörd över att vi stör honom hela tiden och han tänker varken äta eller ta någon medicin.

9.20. Tanten i 236ån vägrar kliva ur sängen. Fast vi hjälptes åt Stina och jag, hamnar hon i en kallsvettig hög på golvet.

Vi skäms när vi ringer ner och ber någon från en annan avdelning hjälpa till. Det är lika stressigt för alla så det finns ingen tid över för såna här dilemman. Men nöden har ingen lag.

9.30. 236ån sitter på toaletten med kritvitt ansikte. I ren fasa tömde hon sej helt innan hon hamnade på plats. Stina kryper runt på golvet och skurar medan jag går till rum 330 och försöker med frukost och insulin igen.

10.00. Matbeställningen ska faxas iväg. Tvättten ska vikas och rum 335 behöver en ny kate-terpåse.

10.28. Gubben i rum 230 har ramlat och slagit upp ett stort jack i pannan. Sjuksyster är på väg.

10.36 Sjusyster skäller på Stina och mej för att gubben i rum 230 varken har ätit frukost eller fått sin insulinspruta.

10.40. Stina konstaterar att gubben i rum 235 måste ha en sin kateterpåse bytt. Men då tanten i rum 136 behöver akut hjälp beslutar vi att han får vänta lite.

10.58. Rum 230 är klart. Gubben äter förnöjt upp sin smörgås medan Stina ger insulin. Den vita cosmoporen får den redan bleka gubben att se ännu blekare ut. Vi hänger på honom ramla-larmet innan vi går.

11.15 medan Stina tvättar rum 236's bakparti lirkar jag på henne bh och blus. Hon skriker och svär åt oss med är trots det ganska medhjälpig.

11.35. Sjuksyster är tillbaka och skäller på oss för att gubben i rum 335 inte fått sin kateter bytt.

11.42. En anhörig ringer och behöver prata.

11.48. Tvättmaskinen är klar.

11.52. Rum 335 har duschdag så min och Stinas lunch går åt till det. Medan magarna kurrar tvålar vi in den skrikande och fåktande mannen.

12.30. Matvagnen anländer.

12.39. Samtliga intagna sitter vid bordet och serveras lunch: kalvsylta och potatis. Dryck: lättöl.

13.00. Rum 230 och 336 kommer i handgemäng. De övriga intagna blir uppskakade av tumultet och börjar skrika.

13.09. Stina och jag leder den upprörda och vid det här laget gråtande tanten till sitt rum.

Gubben från rum 230 kommer efter med en lånad käpp hotfullt viftande

13.17 en anhörig ringer och har klagomål på lägenhetsfakturan.

13.43. Sjuksyster kommer och har frågor betecknande en intagen. Journaler och pärmar plockas fram.

14.00 alla har ätit och druckit kaffe. 14-medicinen mals ner och trugas i.

14.06. Vi går in med 331ån för att kontrollera om hon har gjort ner sej. Då blöjan är torr lutar vi henne tillbaka i rullstolen för en stunds vila. .

14.13 tanten från rum 233 luktar illavarslande. Vi lyfter över henne till sängen och byter blöjan. Egentligen borde hon sitta en stund på toaletten och tömma det sista men det finns ingen tid för det.

14.19. Insulingubben är borta. Vi letar och hittar honom tillslut inne hos tanten i 236ån. Dom samtalar högt med varandra. Tillsynes helt omedvetna om att dom nyss velat döda varandra.

14.29. Rum 335 har besök. Frun i fråga skäller ut mej och Stina för försumlighet i klädskåpet. Lakan ska manglas och strykas och inte kastas in så här i ovärdade rullar, bannar hon och vi lovar att bättra oss i framtiden.

14.37. Stina slutar. Jag lägger gubben med kateter.

14.45. Köket ska städas och disken plockas in.

15.07. Sjuksyster är tillbaka och undrar hur lunchen gick. Om alla åt och om alla fått sköta sina magar.

15.20. Gubben med insulin har klätt av sej och gått i säng. Jag försöker få upp honom igen men han vägrar.

15.25. Tanten från rum 331 sitter vid matbordet.

15.37 tanten från rum 333 sitter vid matbordet.

15.44. Gubben från rum 332 vill ringa sin fru. Men frun har strängeligen sagt ifrån sej samtal från sin sjuke make. Jag försöker få honom att tänka på något annat medan jag skalar middagens potatis.

15.50. Gubben från rum 332 blir orolig då han inte får ringa hem och vankar av och ann i korridoren.

15.52. Insulingubben kommer upp och skäller på mej för att gubben från 332ån snyter sej så högt.

15.56. potatisen kokar och fiskgratängen står i ugnen.

15.59. Kvällspersonalen kommer.

16.00 jag slutar.

Sofia Rapp Johansson

Målet är ingenting. Vägen är allt

Ibland kommer det saker i vägen för det man önskar.

I mitt fall kom det en stor vägg.

Man kan ju tycka att, en så pass stor sak som en vägg, inte borde överraska, men det kunde den, och kan fortfarande.

Om man nu ska gå in i den berömda vägen, så tycker jag att man borde få bestämma tapeter och färg först. Kanske kitschigt: Struktur- eller foto-tapet? Varför inte gamedags medaljonger eller målad café-latte eller kanske kort och gott; omålad stenvägg.

Ibland så längtar man efter en vägg; men då, en madrasserad sådan med tillhörande tvångströja och förstående sjuksystrar. Den sistnämnda kommer tyvärr först efter den förstnämnda kompakta väggen.

Jag fick testa den oelastiska, jag gick (in i) den hårda väggen.

Det finns bara olika sätt att bemästra vägen: Att backa (som en räka (Lat: Caridea), ni vet hur den simmar baklänges. Vad är framåt och bakåt då? eller att gå runt den (som en krabba (Lat: Brachyura)som går i sidled.

Ett tredje sätt är att gräva ner sig (som en ål (Lat: Anguilla Anguilla)och att försöka ta sig under den.

Det fjärde sättet; att gräva ner huvudet (som en struts (Struthionidae) är inte att rekommendera, väggen står kvar oavsett hur länge du har huvudet i sanden.

Det sista och bästa och även det svåraste; är att flyga, som flygfiskar (Lat: Exocoetidae, förövrigt släkt med Horngäddan; som när man fiskar den på spö, känns som en Haj och

kämpar tills den dör) över väggen.

Jag valde först struts, sedan Ål, efter det Räka. Sedan försökte jag flygfisk: Men jag var då för långt ifrån väggen och lyckades landa mitt framför den (Den längst filmade flygningen av en flygfisk varade 45 sekunder). Just nu står jag som en krabba och blänger på väggen, lite så där vid sidan om. Den står där ogenomtränglig.

Jag känner igen den väggen. Jag har gått in i den förut. Jag kommer att gå in i den igen. Jag ska nog måla om den. Kanske ska jag hänga upp en tavla? Sätta in ett fönster vore en bra idé! Då kan jag blicka framåt och samla krafter. En dörr är väl inte att tänka på, eller?

Jag ska bli vän med min vägg. Det finns tusentals väggar och jag kan inte ta hand om alla. Jag tar hand om min.

Jag kan hjälpa er andra att ta hand om era. Vattna dom, prata med dom, uppmärksamma dom; annars går ni rakt in i dom!

Rolig historia från Kåseberga:

En något stressad turist handlar lite rökt fisk och frågar sedan (på så kallad rikssvenska):

Om man vill komma till en riktigt mysig badstrand, ska man åka Norrut eller söderut? ?

För er icke insatta; så ligger havet söderut och Tomelilla Norrut.

Förövrigt är det: 117 dagar, 22 timmar, 36 minuter och 46 sekunder, nä jag menar: 117 dagar, 22 timmar 35 minuter och 40 sekunder kvar till det att jag och min familj åker till Thailand. Men vem räknar.

Jonas Jonasson

FÖR FOLK MED HUVUDET RÄTT PÅGÄNGAT
www.nyaupplagan.se

MEJA

Meja som för ett antal album sedan dum-dum-du-du-dudum:ade sig in i våra skivsamlingar är aktuell med nya albumet *Urban Gypsy*.

Kan man kalla din musik för hippie-pop?

– Ja, why not? Det låter ju rimligt.

“At the Rainbows end” och “Chasing butterflies” är halv-flummiga titlar som får mig att tänka på Woodstock och *Trollkarlen från Oz*!

– Härligt tänkt!

Och omslaget är mjukt och påminner om Timotej-reklam!

– Det är foton från en polares hus på *Wonderland Ave I Laurel Canyon, LA*. California Timotej, typ

Skivan är förhållandevis lugn känner du inte för att ösa loss riktigt?

– Det kommer på live gigen. Jag lovar.

Inte ens med Billy Gibbons blev det svängig boogie woogie. Varför inte?

– Det är det som är det kluriga, när man skriver låtar, men vet aldrig liksom vad som ska trilla ner.

Vilka av hans låtar fick dig att tro att han var en bra låtskrivarepartner?

– Anledningen till att jag skrev med Billy var att vi har en gemensam kompis. Ett spontant möte i baren på *Sunset Marquis* ledde till låten “don’t look down”

Om du svarat ”Gimme all your lovin” och ”Sharp dressed man” så hade man fattat att det skulle gunga rejält, istället blev det en ballad...

– Ja du, shit happens, haha...

Du är ju kompis med Morrissey och när jag fick veta att du skrev musik ihop med Boz Boorer så blev jag alldeles uppjagad och förvånad mig en duett.

– Vi har faktiskt pratat om det men det har inte blivit av. Vi får se. Nästa projekt är ev ett samarbete med Matt Johnson från *The The*, så vi får se, men det blir i så fall först till nästa platta.

I know it's gonna happen someday, right?

– ... Mm...

Lars Yngve

KONSTNÄRER!

(Och alla andra som vill ha utskrifter i hög kvalitet)

Giclée tryck i storlekar upp till 110 cm bredd.

Giclée tryck med arkivbeständigt bläck på Fine Art Print papper. Jag använder bara papper av hög kvalitet som Hahnemühle eller Epson. Även canvas. Underlaget kan vara digitalt eller så scannar/fotograferar jag av dina verk.

Referenser från konstnärer från hela Sverige
www.designosterlen.se

- Fotoförstoring
- Fotografering
- Fotorestaurering

Akvarell av Hans Larsson
Fotograferades av och skrevs ut på Hahnemühle White Etching A3-papper med Epson K3-bläck

Läs mer på
www.designosterlen.se

Digital
Design
Österlen

jennygatan 9 ystad

www.ddj.se

070-300 41 97

Erland Lundin
erland@ddj.se

Giclée tryck
Fotografering
Fotoförstoring
Digital Design
Bildbehandling
Fotorestaurering

när passionen tar över

Sveriges STÖRSTA fönsterkampanj!

Nu är det perfekt läge att byta fönster för vi drar igång årets största fönsterkampanj tillsammans med Sveriges största fönstertillverkare.

Välj och vraka ur hela deras breda sortiment och få XL-BYGG presentkort att handla annat för.

Ju mer fönster du köper, desto mer får du på ditt presentkort.

Tips och råd får du som vanligt i butikerna.

Laddat presentkort på köpet!

Just nu får du ett XL-BYGG presentkort laddat när du köper fönster hos oss. Och ju mer du köper, desto större blir beloppet. För köp upp till 20 000 kronor får du 20% av köpbeloppet att handla andra varor för. För köp mellan 20 001 och 49 999 kronor får du 25% och köper du för över 50 000 kronor får du hela 30% av köpbeloppet att handla annat för!

Nu har vi magasinet om Ernst Kirchsteigers läckra gårdshus, som du bara kan köpa hos XL-BYGG.

KÖP FÖNSTER FÖR:

20 000:-

40 000:-

50 000:-

HANDLA ANNAT FÖR:

4 000:-

10 000:-

15 000:-

Köp ytterdörren Stil-Ren och få ett presentkort på **2 000:-**

Begränsat parti, max 2 st/hushåll.

POLARDÖRREN
Ytterdörren
Stil-Ren

Svensktillverkad kvalitetsdörr anpassad till vårt nordiska klimat och är unikt framtagna för XL-BYGG. 10 års formgaranti. Vitmålad (NCS 0502-Y). Spårfräst utsida och slät insida. Format: 10x21. Exklusiv handtag och cylinder.

Med råglas **5 795:-** Utan glas **5 195:-**

Erbjudandena gäller 24/8 – 13/9 2009, så långt lagret räcker. Lokala avvikelser kan förekomma. Med reservation för slutförsäljning och ev. tryckfel.

**HANS
ANDERS**

En riktig bygghandel

SKURUP • YSTAD • SIMRISHAMN

Öppet: vardag 7-18, lördag 9-13, söndag 10-13 (endast i Ystad)
www.xlhansanders.se

KÖP
FÖNSTER
FÖR 50 000:-
FÅ
15 000:-

Traryd fönster

SANTEX
**UTERUM
20%
RABATT**
Beställningsvara

*Jag lever inte än
(men man hoppas ju ändå)*

Det är en utmaning att på tre minuter berätta en historia som väcker starka känslor. Jag vet, för jag har försökt i snart femtio år. Nu har jag samlat mina tvåhundra bästa i bokform, *Danielssånger*. Det vill jag fira med att bjuda på det allra senaste försöket.

Dörren är stängd och det kommer inte längre nån post
En matta av reklamblad, det är min magra kost
Telefonen är avställd och ingen hälsar på
Jag lever inte än, men man hoppas ju ändå

Vi skulle förändra världen,
vi trodde och vi brann
Vi var alltid tillsammans,
vi bodde hos varann
Men jag var som en zombie
i min egen lilla vrå
Jag lever inte än, men man hoppas ju ändå

Jag var ett barn av min tid och så blev det som det blev
Det fanns något att berätta, det var sådant som jag skrev
Jag ville stiga mot solen
innan jag ens kunde gå
Jag lever inte än, men man hoppas ju ändå

När jag mötte Timbuktu, såg jag mig själv som ung
Då jag bodde i en sophög och kände mig som kung
Jag trodde på gemenskap, jag trodde det fanns ett skrä
Jag lever inte än, men man hoppas ju ändå

Fick en skiva av Thåström, en sång ur mitt eget bröst
Jag blev hypnotiserad av hans raspiga röst
Skebokvarnsv. 209, hallå
Jag lever inte än, men man hoppas ju ändå

Jag tyckte jag va’ modig, du tycker att jag är feg
Jag går här som en skugga och följer dina steg
Jag klamrar mig fast vid minsta lilla strå
Jag lever inte än, men man hoppas ju ändå

Det var en isande tystnad, men det blev aldrig bråk
Och det var som vi talade helt olika språk
Kunde inte begripa, det som var så lätt att förstå
Jag lever inte än, men man hoppas ju ändå

Jag vandrar på en väg som aldrig tycks ta slut
Allt är som vanligt, men ingenting är som förut
Fast målet är uppnått är det bara att fortsätta gå
Jag lever inte än, men man hoppas ju ändå

Jag behöver laga ett och annat som har gått itu
Jag sitter ensam och tänker, tänk om bara du
Hade suttit här bredvid, ja, då hade vi varit två
Jag lever inte än, men man hoppas ju ändå

Jag vill inte beklaga mig, det är det liv jag valt
För somt får man betala och för annat får man betalt
Förhoppningarna är stora, stegen jag tar är små
Jag lever inte än, men man hoppas ju ändå

Gunnar Danielsson

KONST

och mogna björnbär

Luften är mjuk, fuktig, vågorna småpratar muttrande mot klipporna, strandväxterna torra, brungrå med allt mindre gröna inslag, dagarna allt kortare, byn alltmer tom. Vita fjärilar fladdrar runt björnbärssnären och hittar lite fukt på de mogna svartblåa bären att suga i sig. Den starkt ceriserosa triften, som brukade lysa så ljuvt på strandängen står nu torr och silvergrå på marken. Ett augustilugn vilar över naturen. Är fågelungarna flygklara? Snart dags... Sommargästerna har redan flytt tillbaka till städerna. Här går jag och är kvar.

Hur ska det gå med allting? Det lilla livet flyter på och det är så lätt att ha skyggglappar på för att slippa ändra sitt eget.

Vi har en förestående s.k. klimatkris och en global finanskris. Vi har ett politiskt tillstånd i landet med en borgerlig regering som långsamt håller på att förändra människosynen till alltmer fyrkantig och platt. Allt ska vara evidensbaserat och mätbart. Djupet och fantasin sopas undan. Sverigedemokraterna med sitt flyktig-motstånd går framåt och kan komma att spela en vågmästarroll i riksdag och många kommuner. Debatten om ideologi och människosyn – var förs den? Människor är tysta, intresset för politik lågt.

Ska vi fortsätta att leva som vanligt, ”Lev som vanligt!” eller kan vi frivilligt byta livsstil för att i någon mån dämpa effekterna av den förestående faran?

Hur mycket enklare var inte bilden förr, när nöden och bristerna var skarpa och tydliga. Och framstegen mot högre levnadsstandard var klart utstakade. Jag har just läst några gripande intervjuer i en antologi om Brantevik, som kom för några år sedan.

Hur var det på 20-talet här?
”Sjön var bottenfrusen med höga isbankar

och tjuugo grader kallt och mycket snö. Något fiske gick inte att bedriva. Inkomsterna i ett samhälle som Brantevik som mest levde på sjöfart och fiske var minimala. Med en stor familj som skulle ha mat varje dag och inga pengar kan man förstå vilket elände det var för en familjeförsörjare. En hjälp i nöden var L.O. Larsson, affären vi brukade handla i, där kunde vi handla på kredit tills sjön var isfri. – I kroken som idag är Måsgatan var vi väl ett fyrtiotal barn i olika åldrar som roade oss med bad och påhitt. Men vi blev också fostrade att göra skäl för maten. Min yngre bror Sigvard och jag fick ett par gånger i veckan ta var sin spann och samla koks som flutit iland eller som andra kastat på sophögarna. För en full spann fick vi fem öre.” Så berättar Ove Henriksson, skräddare, fiskare m.m. och fortfarande boende i Brantevik.

Oves far Johan var styrman ombord på barken ”Hermes”, som strandade vid Marstal i Danmark i oktober 1914 och blev vrak. ”Sku-tan var lastad med 600 ton koks som blev en tillgång för danskarna under krigsåren.”

Vänta nu, Marstal, var har jag läst om det? Jovisst, jag är mitt uppe i den fantastiska danska romanen Vi, de drunknade av Carsten Jensen. Som själv vuxit upp i detta kustsamhälle, som kunde varit Brantevik. Han är en vass politisk

skribent och kommentator som syns både i Politiken och DN. En ny roman, *Sista resan*, har just kommit ut. Han berättar med glöd och engagemang om hur den gamla fattigdomen i de små fiskelägena deformationerades barnens sinnen med våldet, hur sadistiska skollärare mobbade skiten ur de små och försvarslösa. Så var det också här. Jag har just hört berättas hur ”tattarungen” fick extra spö med rottingen av lärarinnan, som var min pappas faster. Aga mot barn och kvinnor var normalt och helt lagligt. Skolan var en uppfostringsanstalt, Österlen ett efterblivet samhälle, som länge saknade vägar på land, bara sjövägen var öppen.

Jag ser hur omöjligt det är att få till stånd en satsning på kulturen i Simrishamn idag.

Hur de starka tar för sig, maktgubbarna håller varann om ryggen. Sorgen över att Skeppet-magasinet nu ska rustas upp för kontor, för företag är stark. Nähä, det fick inte bli ett kulturhus, en mötesplats, som vi kulturarbetare, som kallas nollåttor, drömde om. Detta kvarter – stans mest attraktiva – borde ha öppnats upp för offentligheten. För invånarna som bor här året om, för kultur, upplevelser och inspiration!

Inte förs någon debatt ens. Ingen tidning gör research på hur besluten har tagits. Här har det förflutna stannat kvar. Rädsla och inskränkthet råder. Och det får inte förändras!

”Vi var fyra fem stycken som gick i skolan samtidigt och skulle ha skolböcker och annat material för skolgång. Det var inte någon skolmat som nu. Alla fick gå hem på tiorasten och få en grov brödskiva med socker på. Något annat pålägg fanns inte.”

Var är Carsten Jensen?

Gittan Jönsson
Text och illustration

**Sommars
fisken**

Lokalt fångad fisk. Färsk eller rökt i eget rökeri.

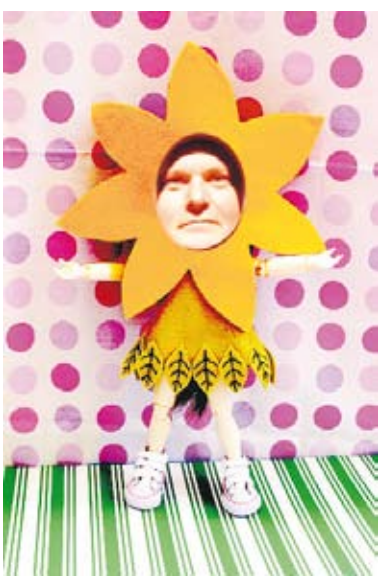
Våra egna berömda sillinläggningar. Även skaldjur och annan fisk av högsta kvalitet.

Från 1 juli till 10 augusti har vi öppet dagligen mellan 10 - 19.

Välkomna

kiviks hamnplan
www.kiviksalochlax.se 0414-70 700

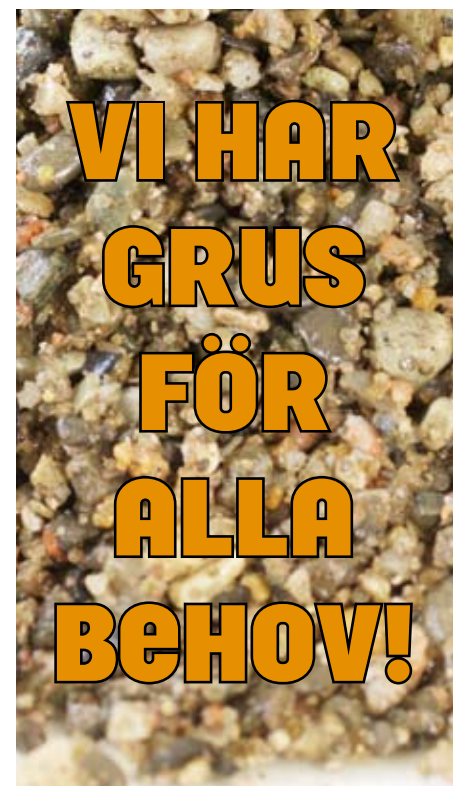
Klang på rödbetan

Tobisviksbadet

Märklig formation strax norr om Simrishamn, synlig från månen, dock ej molniga måndagar.

Kåge Klang
Historieskrivare och/eller amatörforskare

VI HAR GRUS FÖR ALLA BEHOV!

KOM TILL OSS SÅ LÖSER VI ERA PROBLEM, VI HAR ETT BRETT KONTAKTNÄT AV ENTREPRENÖRER SOM UTFÖR ALLA TYPER AV ARBETE.

SOFIELUST NATURGRUS & STEN

LIVSTIDS GARANTI

WWW.SOFIELUST-SE 0414-287 80
ÖPPET MÅN - FRE 6.30 - 15 30

Rachel Yamagata

Ibland är livet onekligen hårdare än man förtjänar. Fråga bara Rachael Yamagata. Innan uppföljaren till hennes rosade debut *Happenstance* var ett faktum hade hon genomlevt ett par hjärtesorger, fått håll på en trumhinna, brutit handleden, blivit sydd med åtta stygn i hakan och fått kicken från sitt skivbolag. Men skam den som ger sig. I slutänden blev det ett högst självbiografiskt dubbelalbum av det hela.

– Det stämmer, bekräftar hon. Jag är usel på att skriva om påhittade händelser. Men så fort något händer som påverkar mig använder jag det. Fast det betyder inte att jag skriver rakt av om ett förhållande. Oftast plockar jag lite här och där tills jag har en hel story.

Rachael berättar att hon ända sedan första albumet släpptes för fem år sedan hade försökt lämna ett dåligt förhållande utan att lyckas. Fast till slut tog hon mod till sig, vilket givetvis ledde till att ämnesvalet på uppföljaren blev tämligen givet. Strulet med den gamla kärleken var dock inte det enda eländet som drabbade sångerskan. Ovannämnda fysiska blessyrer kom som ett brev på posten strax därefter.

– Ja jag var upp på mitt loft när stegen lossnade, så jag föll med ansiktet ner i golvet. Det var då jag bröt handleden och fick mina stygn. Sedan när jag hade repat mig var jag ute och simmade. Jag fick för mig att dyka till botten, och då smällde trumhinnan. Det var en riktig röra.

Röran i livet förvandlades emellertid till ordning och reda i tillplattad form. Verket ifråga delades upp på två skivor med olika inriktning och titlar. Den första disken *Elephants* fick representera en mörk och känslofylld Rachael medan sångerna på *Teeth Sinking Into Heart* uppvisar en mer ruffig rocksida.

– Jag tycker att det det här är en evolution för mig. Jag har blivit mer poetisk, de lugna sångerna låter rikare ljudmässigt. Sedan är det ruffiga gitarrljudet definitivt nytt för mig. På så vis blev det till slut också två olika lyssningsupplevelser, och därför blev det också naturligt att dela upp sångerna på två skivor.

Och tydligen har det gått hem.

– Min manager brukar skicka mig allting, men jag läser sällan några recensioner. Sedan är ju det jag gör inte direkt typiskt för radio,

så jag har inte fått så mycket respons därifrån. Reaktionerna kommer oftast från lite mer udda ställen. Skvallerbloggaren Perez Hilton var till exempel först med att lägga upp en av mina låtar på sin site.

När jag hörde skivan första gången tänkte jag på folk som Heather Nova i samband med de softa sångerna och PJ Harvey när jag lyssnade på de ruffiga sakerna?

– Jag älskar PJ Harveyreferensen. Jag känner inte till Heather Novas ”stuff”, men P.J. har ett sådant härligt mod. Jag ville inte backa den här gången, låtarna på *Teeth* skulle vara påstridiga, så kopplingen med PJ är väldigt trevlig.

Rachael berättar att Mike Mogis, multiinstrumentalisten från indiebandet Bright Eyes fick förtroendet att producera den här gången. Han tog över sysslan från den mer mainstream-orienterade John Alagia, en herre som arbetat med en lång rad stora namn, däribland Dave Matthews Band, John Mayer och Jason Mraz.

– John är så himla lätt att gilla. Han är en lättsam kille utan några förutfattade meningar. Men han producerade bara två låtar på den här plattan eftersom jag kände att jag ville närma mig musiken på ett annat sätt den är gången.

Elephants... *Teeth Sinking Into Heart* släpptes nästan fem år efter föregångaren. Initialt gick dock allt som planerat. Två års turnerande följdes av skrivande och arbete i studion. Men sedan blev det problematiskt och jobbigt

– Ja, jag bytte manager samtidigt som mitt gamla skivbolag genomgick förändringar. Allt blev väldigt byråkratiskt, så det är klart jag blev frustrerad. Självklart trodde jag då att jag aldrig skulle släppa något igen i det läget, så jag fick verkligen pusha mig själv för att fortsätta vara entusiastisk.

Har du fått perspektiv på allt det här nu?

– Det där var en väldigt intressant fråga. Både ja och nej. Det är tack vare allt kämpande jag fortfarande är här. Jag har lärt mig leva i nuet och slappna av mer. Tidigare hade jag lätt för vara en visionär som tänkte ”det här kan leda till det här” hela tiden. Och visst, jag kan fortfarande vakna upp med en massa idéer om vad jag vill göra. Men det händer inte lika ofta längre.

Peter Eliasson

Hyllning till Thåström

Denna del av *Nya Upplagan* brukar vanligen handla om hårdrock, heavy metal, dödsth-rash och annat läskigt men denna månad väljer jag att hylla landets i särklass bästa och enda riktiga rockartist. Inte stjärna, utan artist och konstnär – Joakim ”Pimme” Thåström – känd och odödliggjord via Ebba Grön, Imperiet, Peace, Love & Pitbulls och inte minst genom sina soloskivor. En man som alltid går sina egna vägar, rastlöst sökande efter den där rakbladsvassa textraden eller den där gitarrslingan som varit lika efterhängsen som ett vältuggat Toy som fastnat under min skatesko. Thåström har kanske gjort sina två bästa plattor när han är runt 50 år gammal. Plattor där han vänder ut och in på sig själv, berättar om sitt liv, sin uppväxt, gamla kärlekar och om sin far militären. Kravallrocken från de tidigare plattorna är utbytt mot en avskalat dov och hotfull musik som bygger på stämningar och uppdämd frustration. Genom åren har jag sett Ebba Grön vid några tillfällen (En gång stormade vi scenen och skanderade ”Skjut en snut” när ordningsvakterna skulle mota bort oss). Imperiet har jag också sett ett flertal gånger. Där tycker jag väl att plattorna inte riktigt håller så här i efterhand men att de gjort ett gäng

riktigt bra låtar (”Du ska va president”, ”Alltid rätt, alltid rätt” och ”Fred”). De gjorde också några populära tolkningar av Bellman och Taube som till och med blev stora hits på *Svensktoppen*. Självklart kunde inte rastlösa ”Pimme” acceptera detta utan då flyttade han till Amsterdam och började spela industrirock med Peace, Love & Pitbulls. Ett band som faktiskt influerat självaste Marilyn Manson om man får tro den gamle satanisten. Sedan kom plattorna *Det är ni som är de konstiga, det är jag som är normal* (1999) och *Mannen som blev en gris* (02) med sång på svenska igen och sedan kom de två senaste plattorna *Skebokvarnsv 209* (05) och *Kärlek är för dom* (09) med en mer avskalad musik som jag redan nämnt.

Jag hade nöjet att arrangera en konsert i Linköpings sporthall med Thåström i mars i år. Behöver jag säga att det var ett rent nöje? Behöver jag säga att det var så gått som fullsatt? Behöver jag säga att det var kanske det bästa giget jag satt upp? Nej, tror inte det.

Thåström är speciell för mig. På något sätt har han alltid talat till mig och jag vill egentligen bara säga en enda sak – TACK!

Jerry Prütz

Tidsfärg svart

Nuförtiden är allt svart. Bostadsmarknaden och presidenten over there, arbetsmarknaden här hemma, talibanerna, situationen i Darfur, läget för Dawid Isaak, modet och modet samt slutligen och definitivt framtiden. Svart, svart, svart!

De kriminella kör alltid svart tysk bil och allt fler svenskar verkar vilja sälla sig till den skaran, eftersom både bilmärket ifråga och svart som bilfärg ökar sina marknadsandelar. De som färgkonverterar mot mörkt blir allt fler. Tidens tecken.

Carolina Gynning vill inte längre vara blond ”för det är ju alla andra blondiner ju” så hon har bytt till mörkare. Hur kan en gap-skrattare som hon vilja mörka ner? Är det en medveten längtan efter nedtoning eller har hon av bara farten sugit upp tidsandan med hårrötterna?

En arbetskamrat kom för en tid sen in på kontoret helt svartklädd. Inte i jeans och tröja som hon brukade, utan i svart linne, svart kavaj, svart hängsmycke runt halsen, svart kjol, svarta strumpor med söm där bak samt slutligen svarta lätt högklackade skor. Rasande snyggt till hennes ljusa härman.

Tankarna för genom huvudet. Alla svarta änkor har väl inte åtta ben? Så vem har nu dött? Har nån varit svårt sjuk? Ska man beklaga sorgen? Trösta, hålla handen, kramas om axeln, gråta ut? Jag kikade försiktigt på henne. Hennes uppsyn fick avgöra saken. Hon såg som vanligt rätt glad ut, så jag frågade aldrig. Och tur var väl det, för det var inte liemannen som slagit till utan bara mo-

det. Tur då att modet svek mig, så jag aldrig ställde saken på sin spets.

Ett brev dök in i lådan. Handskriven adress, vanligt frimärke och ingen avsändare. Men helt svart. Kolsvart. Mättat svart. Vaffan nu då? Har jag varit på begravning nyligen? Vem skickar tackkort?

Ja visst var det ett tackkort. Kolsvart inuti också, dubbelvikt och med svart/vitt fotografi på det allra vackraste? brudparet! Som tackade för presenten och nu skulle vandra vidare tillsammans mot en allt ljusare (?) framtid.

Idag kom ännu ett svart kuvert i lådan. Denna gång från en livsmedelsbutik i trakten som på svart botten, enligt egen utsago anser att det ska löna sig att tycka om bra mat. Jahaaa? å va fan då då? Behöver det meddelas i begravningskostym? Jag har inte för avsikt att arrangera nån begravningsmåltid. Vad jag vet.

Det är väl inte så att butiken tycker att livet är så jävla svart att det behöver bedövas med lite fler varor från just dom? Eller är det så att de i huvudsak riktar sig till kunder som ser livet i svart? Eller tvärtom; den del av befolkningen som tycker livet är så bedövande ljust att det för jämnviktens skull behöver svärtas ner? I så fall, totalt?

Kan inte livet få vara lite ljusare? Och tror verkligen butiken att färgen som reklambyråns svartklädda kreatörer lurat på dom skulle locka mig till flera besök och inköp? Helvete heller! Snacka om att skjuta sig i foten.

Leif Johansson

TONY AWARD VINNARE "BÄSTA PJÄS 2009"

MASSAKER- GUDEN

EN KOMEDI
AV YASMINA REZA

**PREMIÄR
PÅ INTIMAN
11/9**

HÄXJAKTEN

AV ARTHUR MILLER

**PREMIÄR
PÅ HIPPI
26/9**

BILJETTPRISER 60–210 KR UNGDOMSPRIS T.O.M. 26 ÅR 100 KR
040-20 86 10 ELLER MALMOSTADSTEATER.SE

**MALMÖ
STADSTEATER**

PEEK-A-BOO

Rubriken får naturligtvis alla att tänka på filmen *Rosa Panterns hämnd*, när Dreyfus öppnar sin garderob och finner Chief Inspector Jacques Clouseau – som Dreyfus tror är död – ståendes där inne, iklädd päls, sägandes: "Peek-a-boo", varpå den gode Dreyfus av helt naturliga skäl tuppar av. Men "Peek-A-Boo" är även titeln på en av Siouxsie & the Banshees största hits, från början tänkt som b-sida på deras cover av Iggy Pops "The Passenger". Låten är fortfarande inte lik någonting annat och videon roterade flitigt på MTV. Hela grundinspelningen gjordes baklänges, och live spelade de en version som härmade baklängesuppspelningen utan att ta hjälp av bandspelare. Låten släpptes dessutom som singel från deras utmärkta album *Peepshow*.

Bandets grundare Steven Severin turnerar med nykomponerad musik till stumfilmen *Dr Caligaris kabinett*, och fanns på plats på årets upplaga av Glimmingehus skräckfilmsfestival.

Steven Severin tillhör en av de få överlevande personer som verkligen var med när punken blev som störst. Inte minst fick han själv punken att exponeras och därmed explodera. Han ingick i en skara ökända Sex Pistols-anhängare som kallades för Bromley Contingent. 1976 framträdde de för första gången med sitt band på en punkfestival med bandet Suzie and the Banshees och framförde en 20 minuter lång version av "The Lord's Prayer" – okontrollerat oväsen – på legendariska *100 Club* i London. I bandet ingick även en okänd Sid Vicious på trummor, gitarristen Marco Perroni, (lämnade strax därefter bandet och valde istället Adam and The Ants), och Susan Dallion som gjort sig känd som Siouxsie. Siouxsie och Steven bildade bandet The Banshees tillsammans med Budgie och John McGeogh. 1996 la bandet av eftersom de inte ville delta i något 20-årigt högtidlighållande av punkens genombrott, men inte enbart därför:

– Vi var oerhört trötta på varandra och hade utvecklats på helt olika håll som människor. Vi hade inte någonting gemensamt längre, avslöjar Steven.

Siouxsie & the Banshees brukar ofta kallas för ett av de band som gav upphov till genren *Gothic rock*, ett uttryck som för övrigt Siouxsie sägs ha myntat.

Ni som sett filmen *The Filth And The Fury* minns säkert den legendariska intervjun med den onyktra programledaren Bill Grundy i programmet *Today*, som limmade på en ung Siouxsie Sioux i direktsändning under en intervju med Sex Pistols. Bandets gitarrist Steve Jones, som även han var onykter, tog detta som ett ypperligt tillfälle att kalla programledaren för: "a dirty ol' man and a fuckin' rotter" i direktsändning. Dagen efter hade de brittiska tidningarna krigsrubriker.

– När jag nu tänker tillbaka på den tiden så känns det kul att ha varit delaktig i allt som hände, och det är ju uppenbart att punken har haft stor betydelse för den musikaliska utvecklingen. Men jag tittar tillbaks utan att bli nostalgisk. Vid den tidpunkten behövde saker och

Steven Severin intar en fasansfullt god middag på Glimmingehus efter mörktets inbrott.

ting förändras och vi råkade befinna oss på rätt ställe vid rätt tidpunkt, säger Steven på Glimmingehus restaurang efter sitt framträdande.

Hur ser du på "punk"-banden som finns nu?

Jag har egentligen ingen speciell uppfattning om vare sig deras musik eller attityd. Men, punken, när den kom, handlade liksom om så mycket mer än att kunna hoppa högt, slå på gitarren och färga håret rött! Om de gamla banden som fortfarande existerar har jag inte så mycket att säga heller, de gör vad de gör och om de gillar det är det bara att fortsätta.

Träffar du Johnny Rotten, någonting?

– Inte speciellt ofta eftersom han numera bor i Los Angeles. Men visst springer man ihop med gamla kompisar då och då.

Blir du inte sugen på att sätta ihop ett nytt band igen?

Nej, inte det minsta. Jag tycker det är så oerhört befriande att arbeta självständigt utan att behöva kompromissa och hålla på att tjafsa om allt. Dessutom så hade vi under all framtid, oavsett hur vi än hade låtit, blivit jämförda med The Banshees och det är ingenting som jag är intresserad av.

Men du förstår väl att det är ofrånkomligt, det är ju en del av ditt liv?

– Absolut. Jag remastrade vår backkatalog och lyssnar på vår musik och tycker att vi gjorde en hel del bra musik, det är inte så jag menar, men allt jag hade gjort, oavsett om det nu påmint om Banshees eller ej, hade jämförts och det är just den aspekten av musicerandet jag inte är intresserad av att utsättas för. Det jag gör nu har inga referenser till mitt gamla band.

Men du kunde väl ha producerat?

– Samma sak där, jag är en ensamvarg. Jag har skrivit ihop med min hustru och det är stimulerande, men utöver vårt samarbete så tackar jag nej.

Men du producerade ju Lydia Lunch!

– Ja, det har du rätt i, men det var helt andra tider då, säger Steven och avfyrar ett varglande.

Hur kom du på idén att göra musik till stumfilm?

– Jag är en stor filmfantast och det är inte ovanligt att jag slukar tre filmer om dagen. Jag fick en förfrågan och tyckte det lät som ett mycket tilltalande och spännande projekt.

Har du någon favoritfilm?

– Ja, en hel del faktiskt. Men om jag måste välja en så får det nog bli *A Clockwork Orange*. Den var före sin tid och är fortfarande, trots alla år, en film som väcker känslor.

Det framgår i er video till "Peek-A-Boo"!

– Åhh, du känner till den?

Absolut, jag tycker fortfarande att den är cool.

– Tack, det var verkligen kul att höra.

Är det någon skillnad på att göra filmmusik jämfört med att skriva traditionell musik?

– Mycket stor skillnad. När jag gör musik till film så finns det inget tvång om att behöva upprepa sig, tvärtom: olika filmsekvenser kräver helt olika sorters musik, och det är befriande.

Vilka andra som komponerar musik till film gillar du?

– Många, men de som jag inspirerades av först var Bernard Hermann (Hitchcock) Nina Rota (Fellini) och naturligtvis Ennio Morricone. Självklart även Alan Spelt och David Lynch.

Det låter som om du kommer att arbeta med filmmusik under en lång tid framöver!

– Ja. Det är definitivt ett kreativt och stimulerande arbete att göra filmmusik, och det är dessutom oerhört kul att åka runt och framföra filmmusik live.

Vad tycker du om Glimmingehus?

– Ett riktigt härligt ställe. Själv bor jag i Skottland och är van vid en massa gamla ruiner, men jag måste säga att detta är en otroligt ståtlig och magnifik gammal borg, och omgivningen är dessutom fantastisk.

Mörkret faller över Glimmingehus, fladdermössen börjar vända hemåt. Nosferatu har visat sig på vita duken och bör därmed anses vara in da building. Jag tittar på himlavalvet för att se om det syns någon signal – det gör det inte, vilket betyder att Bruce Wayne har en ledig kväll.

Lars Yngve

Text och foto

OPERA AV GIOACCHINO ROSSINI

ASKUNGEN

Ett Fellini-inspirerat, myllrande äventyr som
utspelar sig i 50-talets italienska filmvärld!

Clara Mouriz, Luciano Botelho, Jakob Högström m fl

PREMIÄR 12 SEPTEMBER

Spelas t o m 14/11

BILJETTER 040-20 85 00, 0775-700 400 www.malmoopera.se

MALMÖ OPERA